

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hétre 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hétre 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
6-hasábos pont sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.

Nyitólár sora 40 fillér.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 332.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

Arad, 1908.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Csütörtök, április 16.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezércikk: A megoldás.
- Bizonytalanság.
- A lembergii gyilkosság.
- Merénylet a csábító ellen.
- Kossuth Lajos Tódor flumel kormányzó.
- A primadonna imádója.
- Izgalmas incidens a bécsi sakkversenyen.
- Kalandos hírek egy főhercegről.
- Az öngyilkos mérnök.
- Szökés a villámhárítón.
- Merényletek.
- Megtaláltak a börtönök.
- Tárca: Öngyilkosok levelei.

A megoldás.

Arad, április 15.

Hamlet és vele együtt millió meg millió emberi lélek töprenghet a lét vagy nem lét kérdésén: Fráter Zsigmond meg a két Palkovics testvér egy-egy jól irányzott revolverlövéllyel néhány pillanat alatt megoldották azt. Legalább is a maguk számára véglegesen megoldották.

Tudja isten: mi sem az aradi, sem a fővárosi esetet nem tartjuk a sekszpiri kérdés megoldásának. Egy tehetséges, tanult, életerős mérnökhöz sehogysem illik, hogy elhagyva családját, kölcsönként pénzen felutazzék egy idegen városba és annak hoteljében revolver-golyóval szabadítsa ki magát nehéz helyzetéből. Az örnagyi uniformissal se nagyon tudjuk összeegyeztetni, hogy a Palkovicsok puha angol fotelekben, kis kézi tükörrel kezükben, nem pedig a csatatéren, ellenséggel szemben mondtak bucsut ennek a világnak.

Az a három szerencsétlen ember bizonyára a legkorrektebb halálnemnek tartotta az öngyilkosságot. Sőt — így beszél — a két örnagy testvérbátyja is helyeselte a Palkovicsok tettét. Mi azt ajánljuk: kérdezzék meg Fráter Zsigmond özvegyét és kicsi leányát. Ők bizonyosan másként fognak erre a kérdésre felelni.

Mert hát valóban az lenne a legkorrektebb mód (s most már nem a két örnagyról és Fráter mérnökről beszélünk) egy bonyolult helyzetből való kiszabadulás módozatai között, hogy itt hagyjuk az életet?! Címerekbe, nemességbe és egyéb faji elméletekbe elmerült urakkal mi nem vitatkozhatunk. Az életből kivett legszebb tsnulságra is azt fogják válaszolni: „azért mégis sikkes volt Balambér örnagy eljárása, mikor a fiát jobb oldalán engedte menni, mert a fiának egy őssel többje van, mint neki.” Ilyen eszmekörrel hiába szállunk pörbe. De az értékes emberek (s a két Palkovics meg Fráter mérnök ilyen volt) élete nem lehet közömbös senki előtt. Meg kell értetni velük, hogy ami kötelező egy arisztokrata fajankóra, az nem lehet kötelező munkásemberre, aki a közönséget szolgálja, aki hivatva van arra, hogy eszével, tanultságával magát és családját tartsa fenn, vagy a hazát szolgálja.

Józan elme föl nem foghatja azt, hogy egy golyó megoldhat bonyolult helyzeteket; hiszen akkor ez az élet nem lenne többé az a rejtelmes titok, az a komoly feladat, ami Gondolkodtak-e valaha a „korrekt mód” hívei arról, mi nehezebb: egy kézi

tükörbe nézve szétloccsantani az agyvelőt, vagy pedig letenni az uniformist, élni tovább a többi polgári emberhez hasonlóan; de mindenképen élni a feleségemért, a gyermekemért, az emberiségért; ha pedig nincsen feleségem, gyermekem, családom, hát akkor élni a hazámért, melynek egyszer szüksége lehet a karomra, eszemre, tudásomra; élni barátainktól elkerülve, kaszinóktól távol, de élni munkából, hogy a nagy pillanatban a haza rám is számíthasson. Mi könnyebb, mi korrektebb? Hogy mi korrekt, erről ne beszéljünk, mert ez a fogalom kissé tág. Mi például korrektnek tartjuk, ha szüleink megöregszenek, őket segíyezni és lehetőleg gondatlan életet biztosítani nekik. De vannak még népek, melyek más véleményen vannak; ezek öreg szüleikből bográcsos gulyást csinálnak és megeszik őket. Ezek is, mi is, meg vagyunk győződve eljárásunk korrektségéről. De mi könnyebb? Beleülni egy fotelbe vagy száz keresztet a vállra rakni? Mi méltóbb a férfihoz? Élni a családjával úgy, ahogy lehet; ha kell, dolgozni még erősebben, mint eddig, küzdeni még jobban, mint eddig, vagy pedig egy revolvergolyóval tultenni magát minden gondon, minden szenvedésen? Olyan helyzetet legalább is tudott volna teremteni magának egy talentumos mérnök-ember minden körülmények között, amilyenbe özvegye és gyermeke jut az ő halála után.

Mi, ha „korrekt” hőst akarunk látni, magunk elé kell idézni annak a mosónőnek alakját, kit férje nyolc gyermekével

Öngyilkosok levelei.

A budapesti főkapitányság legérdekesebb helyiségei azok, amelyekben a rendőrkapitányok a rendszerint szomorúan, sőt zokogva beállító embereket fogadják. Az eltűntek és öngyilkosok osztálya van ott. Egyre másra jönnek a rokonok, ismerősök, akik bejelentik valakinek az eltűnését, vagy kérdészködnek a nyomavesszet s az öngyilkosságot gyakran levélben közlő gyermek, szülő, testvér után. Tömördek levél is kerül ide, amely a halálra szántak utolsó írása s köztük nem egy su yos emberi dokumentum akad.

Az életuntak népes táborában alig van olyan, aki szükségét ne érezné az írásos bucsuzónak, de a sok istenhezszád tömegének kisebb százaléka az, amelylyel foglalkozni érdemes. Az ember azt hinné, hogy a sir szétén, a végtelen nagy utazás előtt megszűnik minden titkolózás, hogy szárnyat bont az őszinteség s szabadon megnyílik a lélek. De a tapasztalás kétségelentül bizonyítja, hogy a legtöbb öngyilkos leplez, színéz, szépít, sőt affektál is, amikor utolsó levelét megírja. Ezért illuzórtus az ilyen documentumok értéke s a pszichológusokra hajlandókat alaposan becsapja.

Van azonban egy öreg tisztviselő a rendőrségen, aki ambícióval, magán-kedvtelésből kereste az igazságot ezen a téren s amikor érdekesebb bucsulevél jutott a kezébe, gondos vizsgálatot folytatott. Amelyikről megállapította, hogy adatai egészen fődik a szignifikánságot, azt

félretette a fiókjába s a löbbinek dolgában addig kutatótt, míg rája nem jegyezhetette, hogy mi a valóság belőlük. A minap ismételtén kaptam a vén rendőrfilozófustól néhány ilyen levelet, azzal a feltétellel, hogy az indiszkrécio elkerüljék, a szerzők nevel tehát maradjanak titokban.

Amit ezuttal reprodukálók belőlük, az mind a legutóbbi esztendő tragikus te mese. Fiatal, tizenhétéves leány írta a következőt:

Tekintetes rendőrség! Élesemrég meghalt, aytám kivándorolt Amerikába és én távoli rokonnál laktam, akinek hiába írák, mert műveletlen napszamos, nem értene meg. A rendőrséghez intézem tehát soraimat. Az én sorson egészen mindennapi, csak a vége különösen szomorú. Megismertem egy uriemberrel, aki másfél év mulva féléknél hagyott... a gyermekekkel együtt. Kínlódtam, dolgoztam tovább Távoli rokonom nemrég azzal kezdett fonyogtni, hogy kiver a házából, ha csábítóm nevét el nem árulom, mert hát annyit tudott, hogy ur ember és pénzt akart tőle szarolni. Fölkerestem az illetőt. Mútan végighaligatozt, kijelentette:

— Gondoskodom a gyerekekről, ha maga megvállik tőle. Ha egészen át nem adja — mehet. Bizonyítéka ugy slacs ellenem.

Most is szeretem még, hiába, azt a férfit. De a kisfiától nem tudok megvárni, inkább meghalok. A rokonom tényleg kikérgetett s én megyek — a Dunának. Csak azt kérem, hogy a gyerekekről gondoskodjanak.

Konstatálták, hogy a szerencsétlen leány igazat írt. A levél érkezése után két nappal fogták ki Erccsinél a Dunából. Árváját a Gyermegvédő Liga vette gondozásába.

Most is folyik még vizsgálat ennek a levélnek az ügyében:

Tisztelt karmester ur! Maga ismerte minden bajomat, értesítem tehát az utolsókról is. Tudja, hogy nagyon szerettem a völégényemet s ő is engemet, mivel tisztesség leányának ismert. De imádtam a szilapadot is: reméltem, hogy szépen boldogulok rajta. Szegények voltunk és a jövődöbeim nagynehezen beleegyezett, hogy tovább élhessek a művészetemnek is. Csak hogy az igazgató ur nem hagyott békében. Azt mondta, hogy kiüldöz a világból, ha az övé nem leszek. Hát: ez most sikerült neki.

A szőke, feketeszemű leányt a Rákóczi ut egyik szállójában találták megesezméletlen állapotban. Nem is tért magához többé: nagyon erős volt a morfiun, amit megivott.

Csak tegnap történt, hogy a Népszínházszállóban szobát bérelt egy vézna, sápadt arcú fiatalember és mellbe lötte magát. A következő sorokat hagyta hátra:

A rendőrségnek!

Az élettel meghasonlottam. Szerettem volna tanulni, sokat tanulni, de nem volt pénzem könyvre. Kérem, hogy a holttestemet okvetlenül boncolják föl.

Az életunt szegény bádogos segéd volt s

magára hagyott. Bonyolult helyzetéből úgy szabadult a mosónő, hogy reggeltől-estig dolgozott; amikor utolsó gyermekét is a maga szárnyára eresztette és mikor a társadalom már semmit sem követelhetett rajta, meghült, ágynak feküdt és meghalt. Amint ezt egy régi história meséli . . .

Bizonytalanság.

A politika „szünete.”

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, április 15.

A miniszterek egymásután szabadságra utaznak, a képviselők pedig elszéledtek az ország minden részébe. Azt hinné az ember, hogy a husvétii ünnepek a politikában is teljes szünetet teremtettek. De a dolog nem egészen így áll, mert Aerenthal külügyminiszter budapesti utazása nagymérvű bizonytalanságot idézett elő a magyar politikai körökben. Mindenki érzi, hogy már a közeljövő a válság magvát rejtheti magában.

A katonatisztek fizetése.

Köztudomású, hogy a külügyminiszternek Budapesten nem sikerült megszüntetni azokat a nagy differenciákat, melyek a katonatiszti fizetések emelése és a delegációk összehívása tekintetében a magyar kormány és a közös kormány között fennállanak. A függetlenségi párt még mindig nem engedett abból az álláspontjából, hogy a katonatiszti fizetések felemelése politikai kérdés, mely csak az összes katonai követelések rendezésével együtt oldható meg. Ennek következtében a magyar kormány Aerenthalnak semmi pozitív ígéretet nem tehetett. Szóval, a katonatiszti fizetések emelése, melyre pedig úgy az udvar, mint a közös kormány és az osztrák kormány nagy súlyt helyeznek, sőt kötelező ígéretet is tettek, magyar részről még mindig nincs biztosítva. Ez az állapot könnyen válságra vezethet, mert a közös kormány mindenképen be akarja váltani

ígéreteit. Ezt a politikai becsület is kívánja.

A magyar kormány nehéz helyzetét a függetlenségi párt egy erős frakciója okozta. Ennek a frakciónak fellépését nem szívesen nézi a párt egy másik jelentékeny töredéke, mely attól tart, hogy ez a koalíció szétbomlására és válságra vezethet, ami most az általános választói jog megvalósítása előtt nem volna kívánatos. Ennek a töredéknek élén áll Miksa Imre képviselő, aki a párt józan elemeit akarja maga körül egyesíteni, hogy a Hollók és Batthyányék káros befolyását ellensúlyozza. Megjegyezzük, hogy Apponyi Albert gróf nem jó szemmel nézi a Holló-csoport agitációját, mely főképp a bankkérdéssel és a koalíció megbontására irányuló kísérleteivel csinál folyton nehézségeket a kormánynak.

A Zejt mai száma írja ezt az érdekes hírt:

A közös kormány tudvalevőleg az osztrák delegációval szemben arra kötelezte magát, hogy a delegációkat májusra összehívja és a tisztí fizetésemelést már 1908. január elsejétől visszamenőleg keresztülvizsgál, még pedig nemzeti engedmények nélkül. Aerenthal külügyminiszternek budapesti útja e tekintetben eredményre nem vezetett és a magyar kormány e két kívánságot teljesíteni a függetlenségi pártra való tekintettel nem akarja. Politikai körökben mégis azt hiszik, hogy a magyar és az osztrák álláspont közti ellentétet egy kompromisszummal megoldhatják. Abban az esetben ugyanis, ha a visszamenőleg való gázsiemelést elejtik, a májusi összehívandó delegáció — legalább így remélik az osztrákok — minden okoskodás nélkül megszavazza 1909-re a gázsiemelést.

A megfizetett ellenségek.

Nagy György képviselő ma megjelent a képviselőházban és az interpellációs könyvbe, a képviselőház első ülésére sürgős interpellációt jegyzett be, Aerenthal báró külügyminiszter ama nyilatkozata miatt, hogy Magyarország politikai életében számos oly politikai egyéniség játszik szerepet, akik külügyi kormányok fizetett ügynökei.

Arról értesülünk, hogy Nagy György követeli fogja a gyanúsítottak megnevezését, mert

addig, amíg a gyanúsítottak személy szerint ki nem szolgáltatnak, a „fizetett ügynök” vádjávalamennyi politikusra ránehezedik. Hogy kik a vádlottak; arra még az interpelláció előtt maga a külügyminiszter fog jelentkezni felvilágosítással.

A szerb önálló párt a bán ellen.

Zágrádból jelentik: A szerb önálló párt képviselői ma értekezletet tartottak és elhatározták, hogy a bánnak a párt nyílt leveleire tett kijelentéseire nyilatkozatban válaszolnak. A nyilatkozat, amelyet nyomban megfogalmaztak és a pártlapjában közzétettek, így hangzik:

E hó tizediki nyílt levelünkkel felszólítottuk Rauch Pál bárót, Horvátország, Szlavónia és Dalmácia királyságok bánját, hogy e levélben felsorolt konkrét állításait, amelyekben pártunkat antidinasztikus és hazárduló magatartással vádolta és amely vádak az ország alapjából fizetett sajtó átvett és terjesztett, bizonyítsa be. E levélre Rauch Pál báró a hivatalos lap április tizenegyedik számában megjelent nyilatkozattal válaszolt, amelyből kitűnik, hogy rágalmasait nem tudja bizonyítani. Erre való tekintettel konstatáljuk, hogy Rauch Pál báró bán magas állásából tudatosan és rosszakaratulag hazudott, rágalmasított és denúciált.

Zágráb, 1908. ápr. 15.

A nyilatkozatot a szerb önálló párt tizen-nyolc tagja írta alá.

A német császár és a horvát kérdés.

A horvát kérdésbe ma már mindenki beleült az orrát. Sőt ráfogják a horvátok az ő sorsuk iránt való érdeklődést olyanokra is, akiknek kisebb gondjuk is nagyobb a Supilóinál. Zágrádból jelentik, hogy egy ottani lap ma kövér betűkkel közreadja azt az értesülést, hogy Vilmos császár utolsó velencei tartózkodása alkalmával Papadopolis grófnőt is meglátogatta s mivel a grófnő horvát leány, Hellenbach bárónő, a beszélgetés során szóba került a horvát politikai helyzet is. A jól értesült zágrábi lap szerint ez alkalommal úgy nyilatkozott, tudja, hogy Horvátországban nagy az elégedetlenség, de biztos abban, hogy nemsokára megjavulnak ott az állapotok. Most már tehát rendben van a horvát-szerb koalíció dolga. Ha a német császár garantálja . . .

előszóval is mondta egyik barátjának, hogy ha már a tanulásra módja nem volt, legalább halálában akar használni a tudományt: boncolják föl és okuljanak rajta a medikusok.

Csudabogár volt az a fiatalember is, aki a minap sorozás előtt lett öngyilkossá. Azt írta okul, hogy a bizottság előtt szégyel — pőrén megjelenni.

Külcéves gimnázista írta az alábbi levelet:

Kedves jó bácsikám! Ne haragudjék, de én megölöm magamat, mert a G. Józsi ellopta a bélyeg gyűjteményemet, amit olyan sokáig gyűjtöttem és amibe öt chifeli bélyeg is volt és vissza nem tudtam kapni tőle, mert eladta és focballabdát vettek. Én először Csillébe akartam megszökni, de láttam a térképen, hogy nagyon messze van és inkább meghalok.

Ilyen megható naivságu gyermeklel bőven akad. Szerencse azonban, hogy túnyomó részüket sikerül megmenteni, mert rendszerint csavarognak egy-két napig, mielőtt az öngyilkosság végrehajtásához hozzáfognának . . .

A Ferencváros külső részének egyik őrszobája előtt találta egy rendőr ezt a levelet:

Tekintetes rendőrség. Én együtt voltam a Rűcskös Pistákkal. Ők törtek be Winteréknél is. Nem akartam velük maradni, mert munkát kaptam az olajgyárba és becsületes akartam lenni. Ezért összeverték és azt mondták, hogy leszurnak, ha elárulom őket. Az anyámnál voltam és keservesen sirt. Tudom, hogy Pisták meg is tartják a szavukat, hát én inkább ma-

gamtul halok meg és feladom Pistáikat, de az anyámnak segítyt adjanak.

A küteiki legény főbelötte magát s most a Rókus-kórházban ápolják. Lehetséges, hogy életben marad. Kihallgatni még nem tudják, de nélküle is kinyomoztak annyit, hogy a levélben említett Pista egy veszedelmes beörö kompánia vezére. A szövetséget három tagja már az ügyészség fogházában ül.

Nemrég elhunyt, ismertnevű budapesti ügyvéd özvegye adta át ezt a levelet a rendőrségnek:

Kedves jó anyám!

Bocsásd meg, hogy örökre elhagylak, de nem élem túl a szégyent. Mielőtt magammal végeznék, híven megírom a történeteket. Tudod, hogy az örülésg imádtam Jolánt és úgy örültem, mint egy kis gyermek, amikor végre beleegyeztél az eljegyzésünkbe. Most látom, hogy neked igazad volt és finem ösztönöddel megérezted: nem hozzám való . . . Tegnap borzasztó dolog történt. Bementem Jolánnal egy vaci-utcai ékszerüzletbe. Sokáig válogatott s végre egy kis medallont vásárolt, amiért tizenhat koronát fizetett ki. Amikor a boltot elhagytuk, kijelentette, hogy még egy apróságra van szüksége s ezt egy másik ékszerésznél vette meg. Csodálkoztam, hogy drága briliánsokat rakat ki maga elé, pedig csak kis arany szívet akart szerezni. Javában nézegetett, amikor dult arccal berontott a másik ékszerész, kínél előbb voltunk. Kinos jelenet következett,

mert azzal vádolt bennünket, hogy tolvajok vagyunk és két gyémántot loptunk el tőle tizenegyezer korona értékben. Végre is bekísértek bennünket a főkapitányságra. Ott kiderült, hogy az én menyasszonyom, akit tisztességes bécsi urileánynak ismertem, veszedelmes kalandornő. Soha sem tudták eddig leleplezni, mert hasztalan motozták meg. A kis Fifi-t, a kutyáját ravaszul betanította s a kutya ügyesen lenyelte a gyémántdarabokat, miközben Jolán ártatlan arccal válogatott s a pultra tett pincsit simogatta . . . Eleinte azt hitték, hogy büntetésre vagyok. Képzelheted, édesanyám, mi csoda kinokat állottam ki. Jolánt letartóztatták, engemet szabadon bocsátottak. Nagyon, nagyon szeretem őt és nem tudom elviselni ezt az iszonyu csalódást. Isten veled! Szeretőd: Géza.

A fiatalember szívenlötte magát és kiszemelt. Nyitott levélben azt írta a rendőrségnek, hogy idegcsaja kergeti a halálba.

Hasonló tartalmu az a levél, amelyet egy nemrég öngyilkossá lett miniszteri hivatalnok írt. De ennek a közlése olyan botrányt kavarna föl, amely az ártatlanul elhunyt családját is sértené. Folyamatban levő vizsgálat tárgya s ezért szintén nem reprodukálható az az epizód, amelyet egy Rákóczi-utói kereskedő írt a halála előtt. Baccarat-játékkal fosztották ki — állítólag csalárd uton-módon — egy fővárosi kaszinóban, de erre vonatkozólag még nem gyűjtötték össze a bizonyítékokat. T. K.

A lebergi gyilkosság.

Véres tüntetések.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, április 15.

A nagy kavarodás, amely egy rutén diák revolverlövése nyomán támadt, késő éjjelig tartott. Az utcákat nagy csoportokban járták be a lengyelek és komoly veszedelemmel fenyegették a ruténeket. Fokozta az izgalmat, hogy vad rutén diákok ellentüntetést rendeztek és revolverrel lőttek a lengyelekre. A mai nap folyamán különben újabb letartóztatásokat eszközöltek és elfogták a merénylő egész családját.

Mai távirataink ezek:

Lemberg, április 15. Egy nagyobb csoport lengyel diák az elmúlt éjjel több ukrain rutén intézet épületel előtt tüntetett. A tüntetés résztvevőit a rendőrség ismételt szétkergette.

Lemberg, április 15. A rutén épületeket egész éjjel csendőrök őrizték feltűzött szuronyokkal és élesre megtöltött fagyverekkel. A tüntetőknek egy a rendőrséggel való összeköttetés alkalmával több ember megsebesült. Lengyel diákok a Színház-utcában egy rutén könyvkereskedést megtámadtak és teljesen lerombolták. Miközben a rendőrség a zavargókat szétkergette, egy rendőr lebukott a lóról és megsebesült. Végre egy szakasz lovasság érkezett, mely a tüntetőket teljesen szétoszlatta.

Lemberg, április 15. Potoczki gróf helytartó holttestét ma délelőtt fogják a kreszovicei családi sírboltban eltemetni. A temetés iránt óriási részvétel mutatkozik s legalább is huszezerre becsülik azoknak a számát, kik a gyászünnepélyen Kreszoviceben megfognak jelenni. Krakó városa teljesen kihalt, az iskolák és hivatalok zárva vannak, a lakosság kiözönlött Kreszovicebe, ahonnan különvonatok csak a késő délutáni órákban fogják a temetés résztvevőit visszahozni. A kormány tagjai a temetés után egyenesen Bécsbe utaznak.

Lembergől jelentik: Potoczki gróf holttestével a gyászmenet éjfélkor érkezett Kreszovice városába. A holttestet a kastély kápolnájában nagyszámú közönség jelenlétében fáklyavilágítás mellett felravatalozták. Ma reggel kilenc óra husz perckor *Károly István* főherceg *Saybuschból* ideérkezett. A pályaudvaron az elhunyt helytartó családtagjai és a hatóság kiküldöttel fogadták a főherceget, aki koszorút helyezett Potoczki gróf koporsójára.

Nemsokára külön vonaton érkezett meg *Choloniewski* főszertartásmester, *Beck* báró osztrák miniszterelnök, az összes osztrák miniszterek, a *Reichsrath* és a tartománygyűlés számos tagja, továbbá igen sok miniszteri tisztviselő. A vendégek a kastély kápolnájába vonultak, ahol délelőtt tizenegy órakor kezdetét vette a gyászistentisztelet. Ennek végeztével a koporsót a családi sírboltban helyezték el.

Károly István főherceg délután három órakor visszautazott *Saybuschba*, a miniszterek és a többi magas állású személyiség pedig az est folyamán Bécsbe tért vissza.

SPORT.

+ Az aradi huszártisztek sportünnep. E hónap 28 án az aradi löversenyterén érdekességek ígérkező sportünnepség lesz, amelyet az aradi huszár-ekvíváció rendez. Az ünnepség

programja: díjlovaglásból és díjugratásból áll. Az ekvívációs tisztek minden esztendőben tartanak ilyen sportünnepélyeket, amelyek eddig mindig sikerültek.

Merénylet a csábító ellen.

Mezei Vilmos bűnpöre.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 15

Ma kezdte meg az esküdtbíróóság *Mezei Vilmos* bűnyüének tárgyalását. Mint annak idején részletesen közöltük, *Mezei* ez év január tizenötödikén elment felesége megrontójának, *Duma Lázár* aradi román parasztagdának lakására és revolverből kétszer rálőtt, de izgatottságában nem talált és a golyók a falba furódtak.

Szándékos emberölés büntetének kísérlete miatt került *Mezei Vilmos* a vádlottak padjára. A mai főtárgyalás során kihallgatott tanúk oly kedvezően vallottak, hogy az esküdtek verdiktje előreláthatólag ez ügyben is felmentő lesz.

Az esküdtbíróóság ma a következőképpen alakult meg:

Elnök: *Fábián Lajos* törvényszéki elnök, szavazóbírák: *Gallu József* és *Nagy József* kir. törvényszéki bírák. A vádhatóság képviselőiben *Pogonyi Nándor* kir. ügyész jelent meg, a védelmet *Krenner Zoltán* dr. látja el.

Rendes esküdtek lettek: *Solymos József*, *Kneffel Alajos*, *Kesztenbaum József*, *Kuszeik József*, *Kaltenhuber József*, *Veil Alajos*, *Mayer Dániel*, *Kereszturi Kálmán*, *Hoffman Sándor*, *Czakó Lajos*. **Pótesküldtek:** *Lengyel Gyula* és *Valter Simon*.

A megalakulás után az ügyész indítványára a bíróság azt a határozatot hozta, hogy a közérkölciséget ériadó részletek miatt a nyilvánosságot a tárgyalás egész folyamata alatt kizárja.

Elsőször a vádlottat hallgatták ki. *Mezei* az elnök kérdéseire elmondja, hogy huszonhét éves nő, gyermektelen, benoid gázgyári szerelő, büntetlen előéletű, aradi lakos.

Elnök: Mondja el, hogyan történt az eset. *Mezei* felindulástól remegő hangon a következőket adta elő:

— A múlt év július vége felé az aradi benoid gázgyárban kaptam alkalmazást, de feleségem csak szeptember tizenötödikén jött Aradra. Családi életünk a legnagyobb boldogságban telt el. Nekem sokat kellett vidékre utaznom a gyár megbízásából, szerelési munkálatok teljesítésére. November harmadikán hazajöttem *Seprősről* és ekkor feleségem sirva vallotta be, hogy október tizenhetedikén délután *Siposné* leitatta, elvitte *Duma Lázár* lakására és *Duma* öt erőszakkal megbecstelenítette. Borzasztó haragra gerjedtem és elhatároztam, hogy nőmet elviszem *Dumához* és szembesítem vele, hogy a valóról meggyőződjek. *Duma* éppen az ablaknál állt, amikor háza elé értünk, de nem mert kijönni, sőt magára zárta az ajtót. Én revolverrel megfenyegettem, hogy agyonlövöm, de azután, mivel nem mert előjönni, eltávoztam. Feljelentést is akartam tenni ellene, de a rendőrségen azt mondták, hogy szerezzünk bizonyítékokat, mert azok nélkül nem rendelhető el a nyomozás. Attól fogva, hogy az esetről tudomást szereztem, nem volt egyetlen nyugodt pillanatom sem. Családi életünk fel volt dülva, állandóan civakodtunk feleségemmel, én válni készültem, mert nem akartam vele tovább együtt élni. Folytonosan azon töprengtünk, miként torolhatnánk meg a családi becsületünkön ejtett sérelmet. Hossz-

szas tusakodás után abban állapodtunk meg, hogy én *Dumát* lövöm agyon, feleségem pedig *Siposné*t, azután öngyilkosok leszünk. Január tizenötödikén feleségemtől érzékenyen elbucsztam, ő kétszer rálőtt *Siposné*ra, én pedig felkerestem *Duma Lázárt* a lakásán és revolveremből két lövést tettem rá. A golyók azonban nem érték *Dumát*, mert oly felindult és izgatott voltam, hogy kezem remegett és a golyók a falba furódtak. *Duma* kiszaladt és segítségért kiabált, de én magam mentem a rendőrségre, ahol letartóztattak.

Mezei elcsukló hangon előadott vallomása közben többször könnyekben tört ki.

Azután a tanúk kihallgatása következett. Tizennégy tanu vonult fel egymásután, jórészt ugyanazok, akiket *Mezei* nevének bűnyüében hétfőn hallgattak ki. A tanúk általában kedvezően vallottak. Több tanu nem volt megidézhető, ezeknek a vizsgálóbíró előtt tett vallomását feloivasták. Érdekes volt *Csordás* Edéné kihallgatása. Ez a tanu előadta, hogy egy izben *Dumánál* lakást akart venni, de *Duma* csak olyan feltétellel volt hajlandó neki a lakást kiadni, ha vele szerelmi viszonyt fog folytatni.

A bíróság ma nem hozta meg ítéletét, mert délután öt órakor az elnök a tárgyalást félbeszakította és folytatását holnap reggel kilenc órára tűzte ki. Holnap az esküdtekhez intézendő kérdések megszövegezése és a perbeszédnek következnek, ezek után pedig az ítéleltozatalra kerül a sor.

Kossuth Lajos Tódor fiumei képviselő.

Nákó Sándor gróf lemondása.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Arad, április 15

A napokban elterjedt az a hír, hogy *Nákó Sándor* gróf fiumei kormányzó lemond állásáról. Akkor erélyesen megcáfolták ezt a hirt, de most ismét — és ma már komolyabb formában — terjesztik azt, hogy a fiumei kormányzó nem sokáig marad állásában. Ezzel kapcsolatosan azt jelentik, hogy a fiumei politikai viszonyokban nagy változások várhatók és hogy *Kossuth Lajos Tódor* fiumei képviselő lesz.

Mindeme kalandosnak látszó hírekről a következőket jelentik a fővárosból:

Nákó Sándor gróf fiumei kormányzó közelebb megválnak állásától. A kormányznál ezt már bevezetett dolognak tartják; mindössze csak idő kérdése, hogy az utód elfoglalja a fényes kormányzói palotát. Nem kétséges, hogy az utód a főuri körökből fog megint kikerülni.

E változással más, még érdekesebb tervek is fűződnek egybe. *Zanella* Richárd, a jelenlegi fiumei képviselő hivatalos állásba megy. Egyelőre arról van szó, hogy *Vio Ferenc* dr., a fiumei podeszta lemond állásáról és helyébe kormánybefolyással *Zanella Richárdot* választatják meg, föltéve, hogy a most meglehetősen pacifikált fiumei representanza kötélinek áll. De ha ez nem sikerülne, más állást fog kapni *Zanella*, mivel a fiumei képviselőiségre *Kossuth Ferenc* öcsce: *Kossuth Lajos Tivadár* van kiszemelve, akit ily módon repatriálnak és politikai szerephez juttatnak. Kormánykörökben azt hiszik, hogy az ugyanis jóformán olasz *Kossuth Lajos Tivadár* a fiumeieknek tetszős képviselője-

lőlt lesz s így a kormány támogatása mellett megválasztása nem is kétséges.

Később még ezeket jelentik:

Az újabb lemondási hír háttere gyanánt a *nagyszerb propagandát* emlegetik, amely ugy látszik, több zavart okoz a magyar politikában, semmint gondolni lehetne. Nákó gróf tudvalevőleg kormányzója a magyar-horvát tengerpartnak is, ebben a minőségben van befolyása a horvát politikai mozgalmakra is. A nagyszerb politika első sorban a külügyminiszteriumot foglalkoztatja. Ez volt az oka Aerenthal budapesti látogatásának, is ezért kellett hosszan tanácskozni a horvát bánnal. Az affér körül egész hazaárulási processzus támadt és ha előbb nem, a szünet után mindennek a parlamentben is nyoma lesz.

A primadonna imádója.

Különös szerelem.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 15.

„A primadonna imádója; a különös szerelem”: Ezekkel a címekkel érdekes cikk jelent meg a múlt év május 17 én a „Nagyvárad” hasábjain. A cikkben pikáns természetű dolgok voltak elmondva. Szersplő személyek voltak: Tábóri Frida, a Szigligeti-színház ujonnan szerződött szubrettje, aki előtte való nap érkezett meg Nagyváradra és Rubinstein Farksné, egy szigetvári divatúru kereskedő már nem éppen fiatal felesége.

A pikáns cikkben el volt mondva, hogy Rubinstein Farksné, aki egy gazdag kereskedő felesége, városról-városra követi, üldözi a sikeres primadonnát, aki iránt beteges szerelmi vonzalommal viseltetik. Szerelmi ajánlatokat tesz neki. Eljött utána Nagyváradra is, ahol felkereste a Rimánóczy-szállóban lévő lakásán és ott azt mondta Tábóri Fridának, ha „jó lesz hozzá,” nyolcvanezer korona vagyonát rá fogja hagyni.

Meg volt írva a cikkben az is, hogy a primadonna az őt üldöző beteges nő ellen kénytelen volt a rendőrségnél oltalmat keresni, ahol meggyőződést szereztek a nő beteges hajlamairól és intézkedést tettek arra nézve, hogy illetőségi helyére szállítsák.

A közlemény tartalma miatt Rubinstein Farksné fejjelentést adott be a „Nagyvárad” ellen, amelyben elmondta, hogy őt Nagyváradra nem annyira a szerelem, mint a pénz hozta Tábóri Frida után, aki 947 koronával tartozik neki. Tábóri Fridához pedig nem szeretkeznél, hanem sokkal fájdalmasabb ügyben, foglalni ment. Ajánlatot pedig nem ő tett a primadonnának, hanem éppen megfordítva, Tábóri Frida tett ő neki, még pedig egyezségi ajánlatot.

A közleményért a bíróság Marton Manót, a lap felelős szerkesztőjét és Liptai Károlyt, a lap munkatársát vonta felelősségre. A cikket ugyanis Marton Manó információja és utasítása alapján Liptai Károly írta meg. Marton Manó a vizsgálat során azt adta elő, hogy a közleményben foglalt adatokat Gerő Áramú rendőrfőkapitánytól kapta.

A nagyvárad kir. törvényszék előtt tegnap tartották meg a főtárgyalást a vád alá helyezett hírlapírók ellen. A tárgyaláson megjelent személyesen Rubinstein Farksné is. A tárgyalás során az asszony kijelentette, hogy kívánja a vádlottak megbüntetését.

A vádlott hírlapírók elismerték a közlemény szerzőségét, de kérték a valódiság bizonyításának megengedését. A bíróság a bizonyítást — miután női becsületről van szó — nem engedte meg.

A törvényszék mindkét vádlottat büntetésnek mondotta ki a rágalmozás vétségében és elítélte őket egyenként háromszáz korona fő- és száz korona mellékbüntetésre, mely első sorban a „Nagyvárad” óvadékát tereli. Az összes felek felelősségét jelentették be az ítélet ellen.

Izgalmas incidens a bécsi sakkversenyen.

Maróczy afférje.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, április 15.

A bécsi sakkverseny egyre izgalmasabbnak ígérkezik. *Maróczy Géza*, a magyar mester, aki a múlt héten indiszpozícióval küzdött és a negyedik helyre szorult, most rohamlépésekben halad előre és minden valószínűség szerint a verseny győztese lesz, végső esetben pedig *Schlechter* osztrák mesterrel fog az első díjot osztozni. A torna eredményét nemcsak a sakkozó világ, de a laikus közönség is feszült izgalommal várja. Alapos a remény, hogy a magyar mester újból szaporítani fogja győzelmei tekintélyes számát. A verseny kimenetelére nagy fogadások történtek. A mai napon érdekes incidens volt.

A mai utolsó előtti fordulón *Maróczy* két legveszedelmesebb ellenfele, *Schlechter* és *Duras* játszott egymással és mérkőzésük remis vel végződött. A legnagyobb érdeklődést azonban nem ez a játszma, hanem *Maróczy* és *Tartacower* mérkőzése keltette, amelynek befejezését egy, a sakkversenyek történetében páratlanul álló incidens akadályozta meg.

Maróczy már az első lépésekkel heves támadást intézett partnere ellen és *Tartacower* hadállása csakhamar rosszabb lett. A magyar mester a huszonegyedik lépésnél megérintette ellenfele egyik gyalogját, a melyet ő a toronnyal leüthetett volna, de ez esetben a torony is elveszett volna. *Maróczynak* nem állott szándékában a gyalog leütése, hanem a figurát csupán a helyes mezőre toltta.

Tartacower a mozdulatot észrevette és rögtön így szólt:

Piece touche!

Ez azt jelenti, hogy a sakkszabályok szerint *Maróczy* köteles az érintett bábót leütni. *Maróczy* kijelentette, hogy ő a gyalogot csak megigazította, de leütését nem vette kombinációba, mert már jóval előbb észrevette, hogy ezt a lépést nem teheti.

Tartacower azonban nem engedett, ennél fogva — ami a saktornákon még nem esett meg — a játékot félbeszakították és az ügyet a versenybíró ág döntésére bízták. Késő este a bíróság össze is ült és hosszas vitatkozás után a magyar mesternek adott igazat.

A versenybíró határozata következtében a játszmát, amelyben *Maróczy* győzelme biztos, holnap délelőtt tíz órakor fogják folytatni.

Ha *Maróczy* e játszmát megnyeri, a verseny állása ez lesz:

Maróczy és *Schlechter* 13½, *Duras* 13. A verseny tizenkilenc fordulóból áll. Még egy forduló van hátra, amelyen el fog dőlni az első díj kérdése.

Kalandos hírek egy főhercegről.

József Ferdinánd regénye.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 15.

A közös hadsereg rendeleti közlönye jelelti, hogy ő felsége hat havi szabadságot adott *József Ferdinánd* főhercegnek. A „Zeitung” ennek kapcsán közli, hogy *József Ferdinánd* főherceg néhány hét előtt táviratilag kért *Schönbrunnban* kiállítását s akkor folyó szabadságért. Feltűnő volt, hogy a főherceg egyenesen a vasutállomásra ment az audienciára, visszatérőben meg sem állapodott Bécsben, hanem egyenesen Olmützbe utazott, ahol ezredre állomásozik.

Magas katonai körökben úgy tudják, hogy *József Ferdinánd* főherceg szabadságáról hazatérve végkép meg fog válni a katonai szolgálatától. A főherceget ugyanis nem elégti ki a katonai pályá. Már novemberben biztosra vették, hogy dandárparancsnokká fog előlépni, de ez a kinevezés elmaradt és a mai rendeleti közlöny előléptetés helyett hosszú szabadságot hozott *József Ferdinánd* főhercegnek, aki az Olmützben állomásozó 93. gyalogezred parancsnoka. 1872-ben született Salzburgban, a nemrég elhunyt toszkánai nagyhercegnek másodszülött fia, öccse *Lipót Ferdinánd* főhercegnek, a ki lemondott főhercegi rangjáról és mint polgárember él *Wölfling* *Lipót* név alatt.

Atyja halála óta *József Ferdinánd* főherceg a toszkánai csaiád feje, rászállott a nagyhercegi cím, de ő elárította magától. *József Ferdinánd* főherceg nőtlén és mint bátyja, ő is legszívesebben polgári családokkal érintkezik. Öccse, *Henrik Ferdinánd* főherceg, tudvalevőleg néhány hónap előtt szintén egy évi szabadságot kapott az uralkodótól s ezalatt Münchenben festeni tanul és festőművész akar lenni.

Természetesen *József Ferdinánd* főhercegről mindenféle ellenőrizhetetlen hírek szárnyra abból az alkalmából, hogy féléves szabadságot kapott fizetés nélkül. Így azt is beszélték, hogy a főherceg szerelmes egy polgárlányba s el van tőköelve, hogy szabadságideje után kilép a hadseregtől. Két év előtt ismerkedett meg egy bécsi előkelő polgárcsalád leányával s nőül fogja venni. Egy más verzió szerint a főherceg megunta a katonáskodást, mert felettes hatóságaival és parancsnokaival sokszor összekoccant.

Egy másik bécsi távirat alaptalannak mondja azt a hírt, hogy *József Ferdinánd* főherceg végkép megvált a katonai szolgálatától. E szerint a főherceg atyjának, a toszkánai nagyhercegnek halála után a toszkánai ház feje lett s így át kell vennie a toszkánai uradalmat. Személyesen akarja megnézni a nagykiterjedésű birtokokat s evégből rosszabb szabadságra van szüksége, amelyet már meg is kezdett és most a család olaszországi uradalmait revideálja. Szabadságidejének letelte után a főherceg ismét át fogja venni ezrednek parancsnokságát.

— Ez az utóbbi verzió azonban semmi esetre sem lehet igaz, mert a hadsereg rendeleti közlönyének mai száma *József Ferdinánd* szabadságolásával egyidőben jelelti, hogy a király a főherceg utódját a 93-ik gyalogezred parancsnokságában már kinevezte. Eszerint *Mattanovich Ervin*, az 55-ik gyalogezred ezredese lesz a 93-ik gyalogezred parancsnoka.

A főherceg utazásáról elterjedt kalandos

híresztelésekkel szemben hivatalosan ezeket jelentik:

As a hír, hogy József Ferdinánd főherceg feltűnő körülmények között hat hónapi szabadságot kapott és a hadsereg kötelékéből ki fog lépni, teljesen önkényes kombináción alapszik. A főherceg azért kapott szabadságot, mert mint a toszkánai nagyhercegi család feje, több familiaris és vagyoni természetű ügyet kell elintéznie. A hadseregből való kilépéséről szó sincsen. József Ferdinánd főherceg nem várta a múlt év november havában, dandárparancsnokká való kinevezését, amely csak ebben az esztendőben fog megtörténni.

Amiről beszélnek.

Az örökös völegény.

Nem régen volt az aradi színháznál egy fura segédszínész. Ezt a kis figurát a világot jelentő deszkákön fölötté kis szerepekre kárhoztatta a Gondviselés, no meg a direktor ur bölcs belátása. Ő tudniillik a színpadon rendszerint annak a komoly külsejű férfiúnak a dolgát végezte, akinek egész munkássága abból állott, hogy a vendégek névjegyeit államférfiúi komolysággal nyújtotta át a ház urnójének. Néha azonban szavalt is, még pedig e szép mondatokat deklamálta nagy ambícióval:

— Tálalva van!

Vagy pedig ezt:

— Igenis nagyságos asszonyom!

A színpadi Jean — mert rendszerint annak hívták — az életben sokkal kellemesebb szerepet választott magának. Jean ur ugyanis örökös völegény volt: minden városban szerzett három-négy menyasszonyt. Ugy intézte ugyanis a dolgát, hogy ha néhány szót váltott valakivel, — nyomban gyűrűt is cserélt vele. Ezt annál könnyebben tehette, mert Jean rendkívüli zseniálitással fedezte fel az olyan hölgyeket, akiknél a gyűrűcsere művelete minden nagyobb akadály nélkül volt keresztülvihető.

Legutolsó menyasszonyául Aradon egy kis kardalos nőcskét szemelt ki. Itt azonban már nem olyan völegény volt, mint egyebütt az ügy egész komolyan fejlődött, a társulatná. pei; kezdték hinni, hogy e viszonyhoz néminemű köze van a Jean — szívének is, következésképp bohém lagzi lesz...

Eljött ezenközben a tavasz szép ünnepe: a virágvásárnap. És a tavasz langy szellője elfújta a völegényt is, hogy más helyen küssön házasságot — in theoria. Fogadkozott ugyan szentül, hogy visszajön pár nap múlva és oltárhoz vezeti a menyasszonyt, Sőt még becsületszavát is adta. De erre a lány ingerülten vágott vissza:

— Most már biztosan tudom, hogy nem jössz vissza.

És igazsága volt. Napok multak, de Jean nem hallatott magáról, még csak azt a sablonos sorokat se írta egy anizira: „szerencsésen megérkeztem.”

A színpadon összeverődött társaságban aztán szóvá tették ezt a „jegyes” ügyet s a lányok közül többen vigasztalni kezdték cserben hagyott társnőjüket, mert úgy találták, hogy az igen buslakodik.

— Nem is csodálom, ha sajnálsz, alapjában véve kedves fiu volt, — mondta egy karhölgy.

— Ördögöt volt kedves.

— Hát akkor miért busulsz?

— Mert én 18 koronás tömött arany karika-gyűrűt adtam neki, ő pedig — éppen ma fedeztem fel — egy hitvány rézgyűrűt húzott az ujjamra.

EGYESÜLETI ELET.

(*) A Kölcsény-egyesület könyvtára április hó 17-iktől 21 ig zárva lesz.

Az öngyilkos mérnök.

Fráter Zsigmond hajnalban meghalt a debreceni közpórházban, anélkül, hogy feleségével beszélhetett volna.

Az anyagi bajok áldozata.

— Az aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 15.

Az egész város közönsége annak a szomorú drámának a hatása alatt áll, amely tegnap egyik debreceni szálló szobájában lejátszódott. Az izgalmas események sorozata ma reggelre a legmegdöbbentőbb módon nyert befejezést. Fráter Zsigmond a debreceni közpórházban hajnalban kiszenvedett. Meghalt anélkül, hogy csak egy pillanatra is eszméltre tért volna. Mire halálra rémült hitvese Debrecenbe érkezett, hogy szerencsétlen férjét, szeretetteljes ápolásban részesítse, már annak csak hült teteméhez vezethették a kórházi orvosok. Természetesen a hátramaradottak iránt óriási részvét nyilatkozott meg s mint értesülünk, az özvegyhez számosan küldöttek részint sürgönyileg, részint levélben vigasztaló szavakat.

A megrázó hatású cselekedet oka ha nem is teljesen tisztázva, de világosabban áll a közvélemény előtt, mint tegnap.

A fiatal mérnök elcsüggedt és elfáradt az élet harcában. Akik őt ismerték, sokkal többre becsülték szellemi erejét, mint ő maga.

Nem hitte volna senkisé, hogy esetleges balsikerek, vagy pillanatnyi pénzzavar a nagytudású férfi kezébe adja a fegyvert. Elég fiatal volt még ahhoz, hogy diplomájával kenyerét megkeresse.

A tett okául ma már el kell fogadnunk azt a vallomást, melyet a haldokló ember tett az őt két ízben kihallgató rendőrtisztviselők előtt. *Anyagi bajok kergették a halálba* azt a becsületes és józan életű munkás embert, aki oly sötét színben látta a legközelebbi jövőt is, hogy a küzdelmek elől kitérve, más megoldást, mint a halált, nem tudott választani.

Hogy eme következtetések a valóság-nak felelnek meg, bizonyítják a már napvilágra került újabb részletek, melyeket az alábbiakban mondunk el:

Anyagi bajok.

Fráter Zsigmond környezetét rendkívül meglepte a rettentő katasztrófának Debrecenből érkezett híre. A mérnök ugyanis tegnapelőtt délután nejeének azt mondta, hogy Nyiregyházára utazik. A műszaki irodában azonban úgy tudták, hogy a cég főnöke Budapestre készült. Elutazása előtt, délután még fentjárt egy előkelő aradi nagyvállalkozó irodájában, akivel közösen szándékoztak a közel jövőben egy nagyobb munkát elvállalni. Hosszasan elbeszélgettek a pályázatról, melynek alapján a munkát elfogadandók lettek volna.

Elkészítették az ajánlatot s Fráter azt aláírásával el is látta. Intézkedett, hogy az okmányok még hétfőn este rendeltetési helyükre jussanak. Itt is azzal vált el, hogy Budapestre utazik.

Hogy pénzzavarban volt, az is bebizonyosodott. Közvetlenül elutazása előtt kereste fel egy aradi jó barátját, akitől egy kis összeget kért kölcsön s azzal kelt utra. Számítva arra, hogy Aradvárosánál vállalt munkája befejeződik, már jó előre gondoskodott munkáról. Igen sok felé adott be versenytárgyalási ajánlatokat, amelyek mellé természetesen kisebb-nagyobb, de végezetül mégis elég tekintélyes összegre rugó óvadékot is kellett deponálnia. Ez a sok felé való pályázás forgó tőkét lekötötte s utóbb már a temesvári és budapesti óvadék bankok hitelét vette igénybe.

Mint számítással élő szolid vállalkozó magas áron lett volna csak képes vállalkozni s így a pályázatok legnagyobb-részt meddők maradtak. Attól félt, hogy ennek következtében a bankok megvonják az óvadékhitelt.

Mint tudósítónknak egy előkelő aradi bank tisztviselője, aki egyszersmind az egyik budapesti óvadékbank informálója is, kijelentette, épen ellenkezőleg ítélte meg a fővárosi pénzügyet a helyzetet. Igen jó szemmel nézték, hogy Fráter vállalkozásaiban óvatos s nem köt olyan szerződéseket, melyek előreláthatólag anyagi veszteséggel zárulnak le.

Előre meglontolt szándékkal...

Be van bizonyítva, hogy Fráter már hazulról azzal az eltkélt szándékkal indult el, hogy megöli magát. Megirtuk, hogy a debreceni rendőrség a szállodai szoba asztalán két levelet talált. Egyiket az elhunyt nejeéhez, a másikat cégtársához, Dömötör Miklós mérnökhöz intézte. *A leveleket még itthon, Aradon írta meg.* Aradról vannak kelteve, a hétfői dátummal.

Hogy hol írta azokat, arra nézve senki felvilágosítást adni nem tud. Hétfőn csak kevés ideig tartózkodott az irodájában. A nap legnagyobb részét családja körében töltötte. Otthon sem látta senki írni. Lehet, hogy ebéd után a kávéházban írta meg bucsuszavait azoknak, akiket halála a porba sujtott.

Fráter azt a revolvert, melylyel életét kioltotta, Aradon vásárolta néhány órával elutazása előtt. Volt neki régebből egy hatlövetű fegyvere. Ugyilátszik nem bízott a fegyver hordozó képességében. Az Andrányi Károly és fiai cégnél vásárolt hát egy teljesen új rendszerű *Browning* fegyvert, hozzá való golyókkal együtt. Régebbi revolverét meg is találták itthon az irodában.

A boldogtalan asszony.

Tegnap reggel érkezett Debrecenbe Fráter Zsigmond neje, a sógornője és Dömötör mérnök társaságában. A mélyen sujtott özvegy az uton a vasutban már több ízben elájult. Valósággal összetörve érkezett Debrecenbe s csak Dömötör vállára támaszkodva tudta elhagyni a vasuti kocsit. Mikor a zokogó asszony a kórház vesztibüljébe lépett, épen akkor jött be egy ápoló. A jelenlévőkre ügyet sem vetve, egész sablonosan odalépett az inspekciós orvos elé s így szólt:

— Orvos urnak jelentem, hogy az az aradi mérnök, akit tegnap hoztak a he-tesbe, kevéssel ezelőtt meghalt.

Az orvos, aki tudta, hogy kik azok a könnyező idegenek, akik vele akartak beszélni, jelekkel akarta a hivatalos kötelességét végző ápolót elhallgattatni. De ez nem sikerült. Képzhető ennek a szívet-

tépő referatumnak a hatása. A rettentő hírek özönétől és az utazástól teljesen elcsigázott özvegy szó nélkül rogyott a vesztibül padozatára. Az orvos és kísérői az eszméletlen nőhöz siettek s hosszú kísérletezés után sikerült őt életre kelteni.

Azonban még nem volt fenéig űrítve a keserűség pohara. Az orvosok beható kérelme dacára Fráterné nem volt visszatartható attól, hogy szerencsétlen férjének holttestét meg ne nézze a kórteremben. Ronanva futott fel a lépcsőkön s midőn megmutatták neki azt a termet, ahol minden öröme és boldogsága, mint kihűlt holttestem egy fehér lepellel leterítve feküdt, haját tépve rontott az ágy felé. Rávetette magát férjének holttestére. Sirt, zokogott és kezeit tördelve elhunyt férje nevét kiáltozta. A kórteremben lévő betegek és az ápolók is sirtak a megrázó jelenet hatása alatt. Csak hosszas rábeszélésre engedett a boldogtalan asszony az ápolók kérelmének és eltávozott a szomorú helyről. A Bika-szállodába ment a szomorú társaság. Itt Fráterné lepihent.

Akadályok a temetés körül.

A holttestet a délelőtt folyamán a kórház halottas kamrájába vitték. A család kérelmére a kórház igazgatósága nem fogja azt felboncolni. A délelőtt folyamán az említettek kivül Debrecenbe érkeztek Czinner Dezső dr. szatmári ügyvéd és Klár Dezső nyiregyházi földbírtokos, az elhunyt rokonai. Czinner dr. az özvegy kérelmére felkereste Groo Ferenc debreceni plébánost s megkérte, hogy a tragikus véget ért mérnököt a katolikus vallás szertartásai szerint temesse el. Megdöbbenéssel értesült azonban az ügyvéd a plébánostól, hogy ő maga nem vesz részt a szertartáson és még arra sem ad engedélyt, hogy a katolikus temetőben helyezték örök nyugalomra az elköltözöttet.

Mikor ennek a rendelkezésnek híre futott, a szenzációs esemény hatása alatt álló városban az elítélés hangján tárgyalták a plébános eljárását. A megboldogult hozzátartozói ez természetesen rendkívüli módon felizgatta. Elhatározták, hogy a katolikus plébánossal nem tárgyalnak, hanem a református egyház püspökéhez, Kiss Áronhoz fordulnak azzal a kérelemmel, adjon engedélyt arra, hogy a szomorú véget ért ember a debreceni református temetőben találja meg örök nyugalomát.

Beszélgetés Dömötörrel.

Debreceni tudósítónk jelenti telefonon, hogy a Bika szállodában beszélgetett Dömötör Miklós mérnökkel, akihez Fráter, mint azt többször említettük, bucsuzó levelet írt.

Dömötör elmondotta tudósítónknak, hogy az öngyilkos elválásuk utolsó pillanatáig teljesen normálisan viselkedett. Vig kedélyű volt s egy üzleti ügy lebonyolításának ürügye alatt utazott el Aradról.

— Nem is sejtettem szerencsétlen barátom sötét tervét, aki az ő szokott higgadt modorában beszélt velem még az utolsó pillanatban is az aradi pályaudvaron, a hova neje és én elutazásakor kikísértük.

A levél, melyet az öngyilkos cégtársához írt, a következőképp hangzik:

Kedves barátom!

*Bocsáss meg, így kellett tennem.
Sok szerencsét kíván barátod*

Zsiga.

A feleségéhez írt levél nyolc, sűrűn teleírt oldal, melyben meghatósan ecseteli ama lelki kint, melyet elszenvedett, míg erre a végzetes tetteire elhatározta magát. A levél sok intim és csak a családot érdeklő részletet tartalmaz.

Az öngyilkosság oka.

Fráter Zsigmond öngyilkosságára jellemző az a körülmény, hogy a debreceni rendőrség az elhunyt pénztárcájában négy ezer koronáról kiállított s Fráter és Dömötör által aláírott váltót talált. A mérnök valószínűleg azért ment Debrecenbe, hogy a váltót ott valamelyik banknál elhelyezze. Bizonyára kezeseket keresett Debrecenben lakó rokonai között s nem akadt, aki jótállást vállalt volna. Fráternek adósságai voltak, melyek tizenötödikén váltak esedékessé s ezeket akarta okvetlenül rendezni. Ez a fáradozása nem sikerült s ez is hozzájárult az öngyilkossághoz.

A mérnökhöz közel álló aradi uriembertől arról értesülünk, hogy ez a kombináció nem valószínű s a talált váltó nem játszott szerepet a homályos tragédiában.

A részvénytulajdonosok.

Mint fentebb megírtuk, az özvegy Aradról igen sok részvéttáviratot kapott a mai nap folyamán. Táviratot küldtek a többek között: Variassy Lajos polgármester, Lócs Rezsőné, Virág Lajos és Nachterbel Ödön főmérnökök, igen sok mérnök, Aradváros tanácsa, Tisch Mór dr., az építész és mérnök egyesület, amely a koporsóra koszorút is küld s a temetésen képviselteti magát.

Az öngyilkost holnap, csütörtökön délelőtt 11 órakor temetik a közközházból.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színház műsora:

Csütörtök: Parasztbecsület, opera. (B. bérlet.)
Pénteken és szombaton szünet.

* Husvét előadások. Pénteken és szombaton szünetet tart a színház. A husvét ünnepek alatt négy előadás lesz. Husvét első napján délután Strausz diadalmas operettjét, a Varázskeringőt játsszák. Este B. bérletszünetben bemutatják Bródy Sándor szenzációs sikerű színművét, a Tanítónőt. Husvét hétfőjén délután Szilgelyi népszínművét, a Cigányt játsszák. Ekkor lép fel először a darab címszerepében Borbély Sándor, a jeles komikus, aki virágvásárnaptól kezdve visszaszerződött az aradi társulathoz. Este C. bérletszünetben Mader Rezső nagyszerű énekes vigjátékának, a Nagymamának bemutatója lesz.

* Nagy akadályverseny Upsonban. A világ leghíresebb akadályverseny pályája az upsoni gyep, melyen a világ legjobb loval találkozhatnak és futnak a dicsőségért. Nagyszerű kép egy ilyen akadályverseny, mikor ló és lovas minden bravurjára szükség van, hogy a sokszor életveszélyes akadályokat el ne vesse. Az Uránia színház egy ilyen upsoni akadályversenyt mutat be a helyszínen készült mozgófényképben. Bimulatos szép verseny elevenedik meg szemünk előtt, izgalmas finissel. A kép a lóverseny illúzióját keleti és a néző akár csak a valóságban látná, olyan élethű képet kap az upsoni akadályversenyről.

* Parasztbecsület. A holnapra hirdetett Börögér előadása Hunyady József rekedtsége miatt elmaradt. Holnap Mascagni operája, a Parasztbecsület kerül színre, a főszerepeket Wlassák

Vilmával, Zalay Margittal, Ferrarival és Ladislavval. Az operaelőadást megelőzi Heltay János bájos egyfelvonásosa, a Karácsonyi vers. A főszerepeket Novák Irén és Dóli játsszák.

Merényletek.

★

Statistikai munkatársunk kiszámította, hogy a hírlapok szerint a cárevics (az orosz fiók- király) ellen átlag minden 17 órában elkövetnek egy merényletet. Hol meg akarják fojtani, hol a tekendő akarják nyomni kis fejét, de hála a hatalmas Teremtőnek, a gyilkos merénylet sohasem sikerült. Ma például azt sürgönyzik, hogy az emeletről le akarták dobni. Kétségtelen, hogy a közeli napokban ilyen tudósítások látnak napvilágot az újságokban:

I.

Merénylet az orosz trónörökös ellen.

Pétervárról jelenti a cár udvara körüli tudósítónk félhivatalos kelettel: Ma délután 5 óra 59 perckor a cárevics ellen nagy merényletet követtek el. Amikor a trónörökös megfürdettek és aranyhimzésű lepedőjét ráterítették, majd szokás szerint fejére tették a fiók-koronát, Daykatov Anjagela udvari szülészeti főkancellás, a pesztonka-rend közepkeresztjének tulajdonosa, aki a fürdésnél inspicált, észrevette, hogy a cárevics bal fülében valami van. Az orvosok és fülvizsgálók megállapították, hogy a trónörökös fülébe taplot csempészték be. A cárevics összes pesztrát Daykatov Anjagela fülháborodásában saját kezeivel akarta megfojtani. Az udvari rendőrség szigorú nyomozást indított annak kiderítésére, hogy melyik pesztra lehetett a merénylő? A merénylet miatt Polónyi Géza interpellálni fog.

II.

Merénylet az orosz trónörökös ellen.

Berlinből táviratozzák nekünk: Ide az a hír érkezett, hogy tegnap a hajnali órákban a cárevics ellen merényletet követtek el. A merényletet áruházban követtek el. Az áruházban elkövetett merénylet tettese ismeretlen. A merényletről a következő részletek szivárogtak ki a cári palota hasadékaiból: A cár estélyt adott, amely után a férfi vendégek a kártyaszobában gyűltek össze. A hölgyek részint táncoltak, részint férjeiknek kibicoltak. A férfiak ferbliztek, a cár is ferblizett, a cárné pedig kibicelt, miközben gyermekét jobb karján tartotta. Az idő e közben szemlátomást hajnal felé haladt és a férfiak ittak. A cárné háta mögött egyszerre csak iszonyú durranás hallatszott.

— Megakarták ölni a gyermekemet! — sikoltotta a cárné.

Mindenki odanézett, a cár is odanézett és látta, hogy egy állítólagos anarchista, teremőrnök öltözve, egy pezsgős üveg dugóját huzta ki. Az orvosok megállapították, hogy a pezsgőben mérge volt. Az áruház anarchista szemlátomást eltűnt. A cár dühében és felháborodásában saiatkezőleg akarta megfojtani az összes vendégeket. A vizsgálatot folytatják. Hír szerint ennek határára a Saskör Pétervárra érkezik. Polónyi Géza a merénylet miatt interpellációt jegyzett be.

III.

Merénylet az orosz trónörökös ellen.

Pétervárról telefonálja tudósítónk: Ma délután a cárevics ellen merényletet követtek el. A merényletet egy kis ollóval követtek el. A merényletet állítólag Jajkonov Szinocska, a legifjabb pesztonka követte el, amikor a cárevics a tejfürdőből kivették és a koronát fejére tették. A cárevicsnek a fürdő után mindig a fejére teszik a koronát. A cárevicset egy aranszékre ültették és Jajkonov Szinocska, a legfiatalabb pesztonka, egy gyémántnyelű kis ollót vont elő ruhája zsebéből. Körülnézett és mély lélekzetet vett, azután az ollót a cárevics lábüvelyk-

ujjának körméhez érintette. Ekkor *Rablenovics* Advotya, az inspekcós kém, kiugrott rejtek helyéből és haragjában le akarta szurni a pesztonkát. A merénylet hírére a szittyai ifjuság és magyar asztaltársaság elhatározta, hogy Pétervárra utazik. A társaság az asztalt is magával viszi. Polónyi interpellációt fog intézni a merénylet miatt.

Boyár.

Husvét előtt.

A cukrosboltok kirakataiban nagyfülű nyuszi, piros tojások. Így a kirakatokból szemléltethetjük az évszakok és hangulatok változását. Néhány hónapja ugyanott szilvakrampuszokat láttunk, komikusan fekete fickókat, papirláncot csörgetve. Akkor a hó szállingózását lestük, most a napsugarat. Ez a husvét hete; és ha a karácsony gyerekkori reminiscenciákat kelt bennünk, a husvét a nekizsendülő ifjúságot juttatja eszünkbe, amikor turlangos locsoló-szerszámokra alkudtunk, ugyanazzal a komolysággal, melylyel egy tűzoltó-főparancsnok választ vizipuskát a község (mint erkölcsi testület) részére. Ibolyacsokrokba álcázott kis üvegszobából, észrevétlenül megnyomva zsebünkben a gummi lapdát, szívünk hölgységét elmésen öntöztük; de a miniatűr-revolver sem kutya; amely golyó helyett parfüm-sugarat röpit a célhoz. A cél: fekete, barna, szőke és egyéb különféle kis hölgyek, akikbe a fiatal, sőt annál is fiatalabb gimnazista roppant szerelmes. Nagy érzés, midőn az ember sárga cipőben, világos nadrágban és fekete zakatban (ez a diák-dressz előkelő vizitekhez) beállít locsolkodni, mint komoly és ünnepies férfi: de még nagyobb érzés, hölgyeim és uraim, amidőn szívünk hölgyének mamája ezért a sziveségért egy hatást nyom a markunkba, mintha tizevesek volnánk, apró elemisták. De legnagyobb érzés okvetlenül az, ha zavarunkban a hatást megköszönjük és elfogadjuk.

Tiszteletre méltó unokaöcsém, Lacika, II. B. oszt. hallgató az elemiben, napok óta azzal ostromolja a mamáját, hogy mikor főzik már a husvét tojásokat mikor festik börszönynyel pirosra és hogy mért éppen pirosra, amikor a lila, a kék, a zöld, a sárga szintén beletartoznak a színek skalájába. Bizonyos, mint az adó-emelés, hogy Lacika feltámadáskor — nagyszombat estéjén — legalább tizenkét keményrefőtt tojást megesszik és ez arra fog vezetni, hogy a kicsiny, de amúgy is ideges család husvétünnepét kellemetlen bonyodalmakkal fogja háborgatni.

Odafönt a fővárosban nem sokat tudnak az emberek husvét hetéről. Ott nem is festik a tojásokat, hanem készen vesznek, frissen mázolván. Sokkal szebb ez a dolog vidéken. Lacika tavaly még vidéken lakott és önmagát is befestette börszönynyel roppant szép pirosra. Szappannal és kefével sem lehetett tíz napnál hamarabb levenni róla a piros zománcot. Neki ez fölöttébb tetszett, mert a husvétünnepi vakációt meg kellett hosszabbítani mindaddig, amíg a piros festék le nem mállott az arcáról és a kezéről.

Es a boldog vidéken a husvétünnepi öntözködést is komolyan veszik. Néhol úgy meglocsolják a legények a lányokat, mintha az ürgeöntés muzsikális művészetében akarnák magukat gyakorolni. (Azért muzsikális, mert a kitűnő zenésztörzs nomád tagjai olykor — különleges anyagi viszonyok közt — nemcsak bagóért táncolnak és cigánykerekeznak, hanem ürget is ültetnek. Ez egy különleges ügy, de most erről ne eszevegyünk, nem tartozik ide. Kárptólással szívesen konstatáljuk, hogy néha egy-egy hercegnőt is szereznek, ürge helyett.)

Virágvasárnapjával kezdődött husvét hete. Az ugynevezett nagyközönség virágvasárnapjáról annyit tud, hogy ez a színészek nagy napja. De nemcsak nagyközönség van ám a világon és nemcsak színészek, — hanem millió és millió vallásos, jó lélek, aki ilyenkor elviszi a barka-galyat a templomba, hogy ott a pap fölszentelje.

Akik a világvárosok zivajában élnek, nem hallják sem a hajnali, sem a déli, sem az estvéli harangszót, alig bírják elgondolni, miféle szenzáció az, ha a harang nagycsütörtökön elnémul és helyette a kereplő recseg.

De akárhogy is benne élnek a zsidó fásultságban, a hétköznapok csupa egyformaságában, a husvét napok szívmengető hangulata őket is megejtí. A legszebb ünnep, virágok vasárnapja verőfényes volt, egybe tavaszi nap volt. Eszre sem vesszük, a szívünkben mégis készülünk a feltámadás ünnepére.

Boldogok azok, akiknek a kenyérért való küzdelemben idejük jut elmélkedésre, ünnepnapokon való szívbéli felújulásra.

Janeiro.

Szökés a villámháritón.

Karaffa ismét eltűnt.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 15.

Nemcsak a rendőrség törzskönyvében, de úgy látszik az újságokban is állandó rovatot kell már nyitni Karaffák történelmének. Ez a vakmerőn leleményes tolvaj-társaság az utóbbi időben tudvalevőleg körforgásban van az aradi gyermekmenhely, a rendőrség és az ügyészség körül. *Karaffa Zsiga*, Imre és Gyula a lelkei ennek a bandának, amely csupa 12—16 éves gyerekekből áll. Társaik közül *Pagura Antal* a legnevezetesebb, aki az utóbbi idők betöréseinek állandó hőse.

Karaffa Gyula és Pagura Antal csak a múlt héten szabadultak ki a járásbírósi fogházból, ahol egy kisebb lopásért nyolc napot ültek. A fogházból az aradi gyermekmenhelyre kerültek, ahonnan már három ízben szöktek meg. A gyermekmenhely igazgatója ezért elhatározta, hogy a két bűnöst az aszói javítóintézetbe küldi. Az előterjesztést már fel is küldték az igazságügyminiszterhez, ahonnan a napokban várják az engedélyt.

Ez a terv valahogyan tudomására jutott Karaffáknak. Elhatározták, hogy mindenképen meg fogják akadályozni a javítóintézetbe való internálásukat. Nappal természetesen szigorú őrizet alatt voltak; nem tehettek semmit. Az éjszakát használták fel arra, hogy vakmerő módon megugorjanak a menhelyről.

Karaffa Gyula és Pagura Antal szobája erős faajtóval van elzárva az előtornácól. Ma éjszaka a két csirkefogó először az ajtózárt próbát tették. Mikor ez nem sikerült, az ajtószárny alsó felébe beszegezett négyszögű deszkát szedték ki és azon keresztül egyenként kibújtak az előtornácba. Az előtornácban van egy rostélyos ablaka, amely azonban nincs teljesen berostélyozva. A rostélyon felül levő deszkát kitörték, azután azon a szűk lyukon kímászták a folyosóra.

Az emeleti folyosóról most az udvarra kellett még jutni. Hogy a lépcsőkön észre ne vegyék őket, vakmerő, valósággal életveszélyes módon másztak le. Belekapaszkodtak a *vékony villámháritó drótra* és rögtön éjjel az udvarra, onnan a kerítésen át az utcára szöktek.

Mikor ma reggel keresték őket, sehol nem találták. A rendőrség is hiába kutatta őket egész nap. A kisebbik Karaffa, a tizenkétéves Imre, nem tudott megszökni. Ő néhány nap múlva a javítóintézetbe kerül.

Megteltek a börtönök.

Véres husvét Oroszországban.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, április 15.

A zsidó husvét közeledése mindig új rettegésbe ejti az oroszországi zsidókat. A felbujtott és felizgatott orosz nép irtóztató terrorizmus alatt nyög.

Mindenki gyanus, aki él Oroszországban, de csak az a gyanus kerül cárok mérlegére, a kinek politikai elvei nem fedik egészen a cári kormány fellegelését. Börtönbe, deportációval, halállal büntetik az, akinek ebben az értelemben veszedelmes elvei vannak. Éppen ezért az oroszországi, de különösen a pétervári börtönök telve vannak zsufolva. Azokban valósággal ember ember hátán tolog.

Nagy zavarban is volt az utóbbi napokig a pétervári igazságügyi hatóság, mert nem tudta elhelyezni a vyborgi manifesztum aláíróit. Nem volt hely a börtönökben. Nagynehezen megmenekült ettől a gondtól, mert valami „nemes emberbarát“ felajánlott egy Pétervár közelében lévő épületet a kormánynak börtön céljaira. Így tehát nem kevesebb mint százhetvenöt képviselő, aki a második dumának tagja volt, nyugodt lehel. A kormány már talált számukra börtönt.

A legsúlyosabb és legborzalmasabb büntetések vannak napirenden. Rablás, gyilkosság, fosztogatás mindennap fordul elő. Az igazságszolgáltatás leginkább a politikai vétségek megtorlására szorítkozik és legkevésbé törölja meg a pogromokat és azoknak rendezői. Legutóbb még biztatást is kaptak a zsidómészáriások rendezői. Azokat a katonatiszteket rendszabályozták meg, akik nyíltan elítélték a mérsárlásokat. Minden más államban az ilyen eljárást dicsérendőnek minősítették volna. A katonatisztek megrendszabályozása nem egyéb, mint felhívás keringőre. Csak had legyen levezető csatornája a nép dühének s ha elvérzik is az utcákon sok ezer ember, mit törődik az a cári kormány? Sőt jól is esik neki. Mindent pedig tetézi az a hipokrizis, amelylyel a cári uszályhordozók a világ elé lépnek.

A zsidó husvétünnep közeledtével szigorú rendeletet bocsátottak ki, amelyben megtiltással fenyegetik a népet, ha pogromokra vetemedik. Egyrészt tehát biztatást kapnak a rendezők.

Különbösen a cár élete nincs biztonságban. Csaknem napoként koboznak el olyan hírlapokat, amelyek megírják, hogy a cár vagy a trónörökös ellen merényletet terveznek. Ma például azt jelentik, hogy a trónörökös fürdés közben meg akarja fojtani a dadját. A napokban pedig le akarták dobni a palota emeletéről.

HIREK.

— Goldmark Károly Budapesten *Budapesti* tudósítónk jelenté: Goldmark Károly, a magyar származású világhírű zeneszerző vasárnap este az osztrák fővárosból Budapestre érkezett, hogy a „Téli rege“ című negy operájának próbált vezesse és az április huszonötödikére kitűzött premiér előadásán jelen legyen. Az agy zeneköltő hihetetlen temperamentumról és frissességéről tesz a próbákon tanúságot. Egy hírlapírónak, aki azt kérdezte tőle, dolgozik-e új darabon, tagadólag válaszolt.

— A szinpadai zenétől most már végleg bucsút vettem, mondotta. Öreg ember vagyok és annyit dolgoztam életemben, hogy igazán rám fér a pihenés.

Goldmark a jövő héten ünnepli nyolcvanadik születésnapját. Az évforduló ünnepe

lesz az egész művelt világnak és kiveszi belőle részét az Operaház is. *Mészáros* Imre igazgató elhatározta, hogy a mester kiváló művéből ciklust rendez, amelynek keretében sinre fog kerülni a Téli regé, a Sába királynője, A házi tücsök, A hadifogoly, Merlin és a Götze von Berlichingen.

— A két őrnagy temetése. A szerencsétlen véget ért két Palkovics testvér tetemei immár a XVI-os helyőrségi kórházban pihennek diszes ravatalon. A kórház kápolnájának falait az Entrepriise fekete lepellel vonta be és az egész belsejét délszaki növényekkel valóságos ligetté alakította át. A két érckoporsóra számtalan bábérkoszoru borul. A ravatalos terem előtt katonák állt és csak parancsnoki engedéllyel lehetett belépni. A temetés délután három óra körül impozáns katonai pompával ment végbe. A helyőrségi kórház környékét nagy néptömeg lepette el, amelyben igen sok tiszt foglalt helyet. A koporsókat a kórházi kápolna udvarán emelvényre helyezték el. A gyászszertartáson megjelentek *Fejérváry* Géza báró táborvezető, *Üsküll* *Ghyllenband* hadtestparancsnok, *Gromon* *Dzsós* báró ny. honvédelmi államtitkár, *Karácsonyi* *Aladár* gróf és még számos előkelőség. A szertartást *Várady* Géza tábori főpap végezte, az Opera énekkara pedig gyászdalokat énekelt. A temetésre a 16-ik huszár ezredet és a 44-ik gyalogezred zenekarát rendeltek ki. A testvéreket a farkasréti temetőben két egymás mellett sírgödörben helyezték örök nyugalomra. Az engedély gyászintézkedését 21 óra délelőtt 9 órakor lesz a várbeli helyőrségi templomban. Ma délelőtt az egész helyőrségnek együttes nagy gyakorlatra kellett volna kivonulni a Rákosmezőre. A tényleges parancsnokság délelőtt tíz órakor közölte a csapatokkal a hadtestparancsnokság rendeletét, hogy tekintettel a Palkovics testvérek temetésére, a nagygyakorlat elmarad.

— *Elsülyedt gőzös.* *Triesztlől* jelentik: A *Galathea* nevű gőzös, a *Lloyd* társaság egyik legrégebbi hajója, mikor befutott a sebenicói kikötőbe, az erős áram és a heves sirocco a Riva felé vetette, aminek következtében léket kapott és a hajó alsó része vízzel telt meg. A *Pluto* nevű gőzös buvárokkal és menő munkásokkal a helyszínére indult s az utasokat, a hajó személyzetét, valamint a postát partra szállította.

Göthenburgból jelentik: A *Göta Elf* gőzös közvetlenül a rakparttól való távozása után elsülyedt. A hajón mintegy negyven személy volt, akik közül csak néhányat lehetett megmenteni, a többiek a vízbe fulltak.

— *Walburg báró* Szegeden. Tegnapi és ma Szegeden időzött *Walburg* *Henrik* báró, Ernő kir. hercegnek, királynak néhai unokatestvérének természetes fia. *Walburg* báró a Tisza szállóban bérelt szerény szobát és igen mérsékelt, polgáris takarékosággal költözködött. A körübelül ő vörös koru, elegáns, karcsú férfiú szimpatikus modora, valóban keresetlenül fontos megjelenése előkelőségre vall. A Tisza szálló éttermében egy kereskedelmi utazóval vacorázott, kinek elmondta, hogy ő most kereskedelmi ügynök és sok gondtal és fáradalmakkal tartja fent családját.

— Az udvar nem segítyez? — kérdezte az utazó.

Walburg báró mélyen felsőhájt és csak ennyit mondott:

— Engedje, hogy e dologról hallgassak.

A báró este elment a színházba, ma pedig útekek után robotolt. A kir. herceg sarjádéka, akinek az ősei *Caesarok* voltak, most

közönséges könyvügynök, aki arcának vereségével szerzi meg a mindennapit családjá részére. A báró panaszkodott, hogy a szegedi üzleti eredmény nem elégitette ki.

— Nagyon szives, szeretetreméltó embereket ismertem meg Szegeden, de úgy látszik, itt sem vájkálnak könyökgig a pénzben.

Mikor a Tisza-szállóból távozott, a különben takarékos ember borsos borraivalókat osztogatott; mert hiába, az ur a pokolban is ur... Nagybecskerekre váltott jegyet. Azt reméli, hogy ott a szeretetreméltóságon kívül más egyebben is lesz része, jövendelő üzletekben.

— A tisztelendő ur és a lucskii asszonyok. *Lucskii* szepesmegyei tófaluban nagy háborúság folyik. Már idestova esztendője hadakoznak a falubeli tótok a papjukkal. Szegény fő tisztelendő *Szmizsár* Boldizsár lehet, hogy a legderekabb p.p. vételt se vétett a lucskiaknak tán még gondolatban se, de azért csak folyik ellene a harc. Folyik pedig azért, mert *Szmizsár*nak már a pusztai fété *Lucskiban* botránykö. A községnek ugyanis volt egy papja, de azt a püspök pánszláv üzelmek miatt elmozdította. Helyette küldte aztán *Szmizsárt*. Feltehetjük ezek után, hogy *Szmizsár* jó magyar ember. Mondanunk is főösleges, hogy kívánatosnak tartanók, hogy minden községnek derék magyar papja legyen s így az elmozdított pánszláv pap helyett is a magyarság szempontjából csak örvendetesnek tartanók, ha *Szmizsár* főispánostelendő ur volna *Lucskii* község papja. De a lucskiak másként vélekednek s mióta *Szmizsár* a papjuk, azóta — nincs papjuk. Mert *Szmizsárt* nem vallják magukénak s mióta ott van a községben, ők nem járnak templomba, temetéshez nem hívnak papot, szóval bojkottálják *Szmizsárt* és *Szmizsár*ban a vallást is. Bojkottálják most már nem csak a maguk személyében, de a gyermekeik számára is. *Szmizsár* a miap sorakoztatta a gyermekeket a templom udvarán, hogy a vallási órára a templomba vigye őket. Elgyezte csak vagy negyven felbőszült asszonyból álló csapat rohant az udvarra és hazakergette a gyerekeket, miközben válogatott szidalmakkal illették a bojkottált papot. A plebános feljelentésére a csendőrség megindította a nyomozást és harmincké: asszony ellen emelt vádat az ügyésségnél.

— Az orvos honoráriuma. Érdekes ügyben hozott végzést tegnap délelőtt a nagyváradvidéki járásbírósg. *Dévay* *Zsigmond* dr. kismarjai orvos 400 korona évi honorárium erejéig indított keresetet *Zámory* *Mária* nagybirtokosnő ellen. *Dévay* *Zsigmond* dr. ugyanis éveken át *Zámory* *Mária* birtokán a cselédek orvosa volt, rendszeres patienturája mellett s ebbeli minőségében esztendőnkint 400 korona díjat kapott. 1908. január 4-én még rendeltet teljesített, benézett a cselédnőzakhöz és orvosi tanácsokat adott, ahol szükség volt arra. Négy nap múlva *Zámory* *Mária* formálisan főmondott az orvosnak. Az orvos követelte az 1908. évről járó egész díjat, minthogy neki nem *ujévkor*, hanem *rá egy hétre* mondott fel *Zámory* *Mária* s ő időközben már egyszer orvosi segélyt nyújtott. Minthogy követelése kielégítést nem nyert, sommás per útján érvényesítette azt. A nagyváradvidéki járásbírósg tegnap tárgyalta le a pert. A bíróság elmarasztalta *Zámory* *Máriát* a 400 korona megfizetésében, azon az alapon, hogy az orvossal, mint diplomás emberrel szemben 1 év a felmondási idő.

— Vasárnap nem lehet fuvarozni a vasutról. A kereskedelmi miniszter a következő sürgős rendeletet intézte az összes kereskedelmi és iparkamarákhoz: Múlt évi december 21-én

100.655 sz. alatt kelt rendeletem kapcsán tudomásul vétel és az érdekeltek megfelelő sürgős értesítése végett közlöm a kamarával, hogy a pályaudvarokon kirakott árúknak munkaszüneti napon való elfuvarozása tárgyában fenti szám alatt kelt rendeletemben foglaltakat hatályon kívül helyezem.

— A konkurrens rikkancsok. Az esti aradi korzónak elmaradhatatlan alakjai a rikkancsok. Félnyolc táján minden este felhangzik harsány kiáltásuk: *Magyar Estilaap!!* Ez a kiáltás az utóbbi időben napról napra erősödött. A rikkancs-had valóságos veszkiáltásokat hallatott a szép korzón, ahol az ideges kisasszonyok ijedten kaptak félre fejüket egy-egy feléjük irányzott ordítás hallatára. Az esti lármát ilyen növekedésének érdekes magyarázata van. Eddig ugyanis csak egy vállalkozónak, az ifjú *Klein* Mór cégnek rikkancsai adtak el esti lapot. Utóbbi időben azonban a *Weisz és Klein* cég is adat el estilapokat. A konkurrencia felszerkentette a rikkancsok buzgalmát. Mindegyik szeretné lefőzni a másikat és emeltánváadó buzgalomból kifolyólag olyan esti koncerteket rendeznek a korzón, hogy a finomabb fülű embereknek maholnap vattával a fülükben kell végezni esti sétájukat. De — mint a mostani példamutatója — a rikkancsok sem a közönségnek, sem egymásnak füleit nem kimélik. Konkurencijuk ugyanis már a „tisztességtelen verseny“ határaiba ütközik. Mindegyik igyekezett megbolygani a másik hatáskörét és egymás iránti gyűlöletük napról-naprónövekedett. Tegnap este azután ez a gyűlölet tetlegességgé fajult. *Oláh* *Károly*, a *Weisz és Klein* cég rikkancsa az estilap eladása közben összekülönbözött *Messer* *Albert*tel, a *Klein* cég rikkancsával. Mikor *Galambos* *Béla* segéd és *Kapás* *Antal* szolga, a *Klein* cég alkalmazottai a két rikkancs veszekedését — mely a *Klein* üzlet előtt folyt le — megnallották, segítségére mentek *Messer*nek és *Oláh* *Károly*talaposan elpáholták. A tragikus esetnek ma folytatása lett. *Oláh* *Károly* három támadóját feljelentette a rendőrségnél a kihágási büntető törvénykönyv 75. §-ába ütköző kihágás miatt és kérte a rendőrséget, hogy *Messer* *Albert*et fossa meg lapelárusítási engedélyétől.

— Megdorgált színész. Megirtuk, hogy *Könyves* *Jenő* szabadkai színész több szabadkai ujságitót megsérteit. A megbántott hírlapírók az ottani színügyi bizottsághoz fordultak elégtételért. A bizottság ebben az ügyben az alábbi határozatot hozta:

„A színügyi bizottság a beérkezett jelentést tárgyalván, mely megütközéssel vett tudomást az abba felsorolt sérelmekről. Sajnálatát fejezve ki a főött, hogy a kérelem felett hatáskör hiányában érdemben nem határozhat, a panaszoit cselekményeket helyteleníti és a kérelemhez képest a beadványt az országos színészegyesület igazgatói tanácsához átteszi.“

— Szélhámos segédjegyző. Nagyváradról jelentik: Tegnapi dénan a kisplac téri *Lédig*. A pád patikájába beállított egy magas, császarkaoatos ur, aki mint *Mult* *Béla* gyógyszerészegéd mutatkozott be. Előadta, hogy nagy családja van, állást nem kap sehol, nyomorog, kénytelen-kelletlen tehát könyörödományokat gyűjt, de csakis gyógyszerészekből. Véletlenül épp a gyógyszerertárban volt *Zilahy* *Antal* rendőrbiztos, akinek gyanus volt az ügy. Bemutatkozott az állítólagos gyógyszerészegédnek, mint pénzügyi felvigyázó és azt mondta, hogy csak jöjjön velem, elvezetel olyan helyre, ahol sok pénzt kap *Mult* *Béla* beugrott a kelepcebe és ment a rendőrbiztos után. Így szép lassan eljutottak a rendőrségtig. Mikor már ott voltak a palota előtt, megkérdezte a gyanus ur a rendőrbiztosától:

— Micsoda palota ez? Hová megyünk?

— Ez kérem, az Osztrák-Magyar Pank palotája! Itt kapnak a szegény emberek annyit.

pénst, amennyi csak jól esik. Hát maga nem tudott erről a pénzforrásról?

— Nem bíz én — mondta Mult Béla csodálkozó arccal.

— Hát csak jöjjön erre befelé.

Erre beléptek a rendőrségi palota nagy kapuján. Itt már észrevette Mult Béla, hogy hová csalták, de már késő volt a szabadkozás. Megfogták. A vallatásnál kiderült, hogy Mult Béla valaha segédjegyző volt Bihar megyében. Később az itáliai hadi magát és elűl őt teljesen. Azóta úgy tenge tlengett a világban, hogy a legkülönbözőbb ügyek alatt koldult pénzt össze. A rendőrség Mult Béla-t eltoloncol a illetőségi helyére: Gyulára.

— A vaktöltés. Budapestről írják: Az éjjel a Főherceg Sándor téren gyors egymásutánban négy lövés dördült el. A rendőrök odasiettek és egy padon két férfit találtak, akik magukra lőttek. Kihívták a mentőket, akik azt találták, hogy az életmentők közül egy sem sérült meg, azon egyszerű oknál fogva, mert a revolverben, amelyből azugy lőttek, csak vaktöltések voltak. A humores öngyilkosság így történt: *Valentin* József kocsifényező és *Varga* József pincér, akik nagyon jó barátok, azért mert nem volt foglalkozásuk, tehát napok óta nem ettek és lábuk sem volt, elhatározták, hogy közösen meghalnak. Valentin szerzett egy ismerőstől egy revolvert, melyet a revolver tulajdonosa vak töltésekkel látott el. Valentin előbb lőtt magára, azután átadta a revolvert Vargának. Az is kétszer magára lőtt. A furcsa életuntakat bekisérték a VIII. kerületi kapitányságra, ahonnan, miután se lábuk, se foglalkozásuk, bekisérték őket a toloncházba.

— Ellopott ezüstnemű. Amikor a múlt héten a berlini kereskedők Budapesten tartózkodtak, a tőzsde meglátogatása alkalmával tiszteltükre a tőzsde reggeleit rendezett. A reggelt *Gerbeaud* cukrász találta, még pedig ezüst tálakon. Másnap, amikor az ezüstöt visszavitték, 800 korona értékű tálak, tányérok és evőeszközök hiányoztak. A rendőrség most a tolvaj után nyomoz, egyelőre azonban minden eredmény nélkül.

— Baleset a vaggongyárban. Ma délután *Kurilla* György gyári munkás az egyik daru segítségével egy súlyos öntött vasdarabot akart helyéről elmozdítani. A munkás a daru csavarása közben úgy látszik félre nézett s nem vette észre, hogy a súlyos tárgy a láncok közül kicsuszlik. Vigyázatlanságának súlyosan fizette meg az árát. A vasöntvény jobb lábszárára esett s az alsó lábszár mindkét csontját eltörte. A gyár kitűnően felszerelt mentőszekrényének segítségével azonnal szükségkötést alkalmaztak a sérülésre s mire *Prohászka* László dr. a helyszínére érkezett, már a kórházba lehetett kúrálást szállítani.

— Gyilkos katonák. Tegnapra virradó éjjel borzalmas gyilkosság történt *Szegeden*. *Tóth* Sándor gárgyári szerelő, aki a Makkoserdő sor 20-ik szám alatt lakik, a Szent István-téri Kincs-vendéglőben mulatott *Nyáry* Vince nevű barátjával. A vendéglőben mulatozott két közös hadseregbeli közkatona és egy szakaszvezető is. *Tóth* duhaj kedvében közködött a katonákkal és a borosüvegüket leütötte az asztalról. A katonák erre eltávoztak és *Tóth* — állítólag — utánuk ment, hogy megfenyegetse őket. A Vidra utca sarkán az egyik közkatona odarohant hozzá, kirántotta a bajonettjét és először szíven, azután hasba szúrta. A boldogtalan ember holtan rogyott össze, a katonák pedig elmenekültek. A rendőrségről *Fodor* Jenő dr. kapitány ment ki a gyilkosság helyére és széleskörű nyomozást indított az ismeretlen gyilkosok kérérekerítésére. Amíg ő a kaszárnyában járt, *Baneth* Samu dr. konstátálta a halált és a holttestet a hullaházba szállította.

— Szerelmi dráma. Valencéből írják: *Munari* ügyvédet, kit különösen játékos körökben ismernek, tegnap kedvese, *Svennin* Teréz lakásán, tényleg több törzsúrral holtan találták. A nő követte el a gyilkosságot és utána magát is világító-gázzal megmérgezte. A gyilkosság oka nyilvánvalólag féltékenység volt. *Munari* ugyanis elhagyta kedvesét és *Smargitta* Jullával, az ismert szíriai komponistával kezdett viszonyt. Párnap eölt a két lány között nagyon heves jelenet folyt le. *Smargitta* kisasszony azt követelte *Munari*tól, hogy *Svennin* Teréz-t végleg hagyja el. Mult kedden *Munari* *Svennin* Teréz lakására ment, hogy szakítson vele és eltűszűzzék tőle és azóta senkisémet látta. Elrejtették a rendőrséget, mely felkötötte *Svennin* Teréz lakását, hol *Munari*t több törzsúr által okozott sébvel holtan, kedve őt pedig világító-gázzal megmérgezte találta.

— I. Napoleon kétségbeesése. Abból az alkalmából, hogy Párizsban most ismét nagy dülvában vannak a spirítusza öszzjövetelek, *Henri* Rochefort a következőket írja a „*Figaro*”-ban: „Naponta kapok meghívást spirítusza ülésre. Így alkalmakor a házasszony barátságosan meg szokta kérdezni, hogy melyik elhunyt nevezetességgel szeretne az ember érintkezésbe lépni. Ez időszelint *Couvier* nagyon en vogue van s mindenki szeretne a híres természettudóssal kezét fogni. Az irodalmi hajlandóságú nőknek *Mme. de Sévigné* a kedvence. Legnagyobb keresletnek azonban mégis I. Napoleon szelleme örvend; megkérdezik az ausztriai csata felől, hogy miért pánt vele *Szent* *Ilona* szigetén az a szlávány *Hudson* *Lowe*, stb. Ez arra az időkre emlékeztet, mikor *Hume*, az ismeretes amerikai médium produkálta magát a Tullerákban III. Napoleon előtt. A császárnak természetesen az volt a legnagyobb vágya, hogy híres nagybátyjával beszéltesse. „Még kezét is fogj önnel, mondá *Hume*. Nyujtsa ki kezét az asztal alatt s I. Napoleon örülni fog, ha az ön kezé: a magáéba zárhatja.” III. Napoleon engedelmességet s a marangói győző keze tányleg fuóság érintette az övét. Az eset a császárra mély benyomást tett s egész este magába mélyedt. Másnap azonban egy másik médium, aki feltekeny volt *Hume* sikereire, elárulta a csalást. *Hume* nagyon bő cipőt viselt, amelyből könnyen kihuzhatta a lábát s spirítusza ülések alkalmával természetesen otthon hagyta a harisnyáit. I. Napoleon keze melyet III. Napoleon áhítatos feleltemmel érintett, *Hume* ak a meztelen lába volt. Akkoriban egész Párizs mulatott az eseten, *Hume* pedig sietve távozott Franciaországból.

— Tulzsfolt raktár miatt a legújabb és legfinomabb női táskák, bőrárak mélyen leszállított árban árusítanak el *Hegedüs* *Gyula* kereskedésében, *Áradon*, *Andrássy-tér* 15. 1615

— Vass szálloda. Kényelmes szobák, vilanyvilágítás, olcsó szobaárak. Naponta saját omnibusz rendes közlekedés. 1555

— Rumcompositio 1 literhez 20 kr. *Likör* aroma 1 literhez 30 kr. *Vejték* és *Weiszna*. 191

• A kiváló bór- és lithiumos gyógyforrás •

SALVATOR

vese- és hólyagbajoknál, köszvénynél, cukorbetegségnél és hurutos bántalmaknál kitűnő hatású. Természetes vasmentes savanyviz.

• Kapható ásványvízkereskedésben vagy a Szinye-Lipóci Salvator-forrás Vállalatnál Budapest, V. Rudolfsrakpart 8. •

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Buttyin. Sajnáljuk, de levelét nem közölhetjük. Az ilyen kérdéseket nem szabad a nyilvánosság elé vinni, mert lehetetlen bizonyítani és így csak a vádlónak lehet belőle kellemetlensége. Különben se tartjuk helyesnek az ilyen dologból felekezeti kérdést csinálni.

Egy aradi előfizető Azt mi is tudjuk, amit ön ír. Többször sürgetük is a rendszer megváltoztatását, de hasztalanul.

Egy csendes megfigyelő. Teljesen igaza van. Egy kicsit komikus a dolog.

TORVÉNYKEZÉS.

§ A kulisszák mögött. Fővárosi tudósítónk írja: *Bárd* Mór zeneműkereskedő és színházi ágens azt a pletykát terjesztette *Bálint* Dezsőről, a Népszínház Vigopera adminisztratív igazgatójáról, hogy a színház egyik művésznője ellen szerelmi merényletet követett el. A rágalmaszó híresztelésnek természetesen előzménye is van, amely alkalmas volt arra, hogy *Bárd* Mór és *Bálint* Dezső ellenséges viszonyba kerüljenek egymással. A színházi ügynököt ugyanis, aki egy premiér estéjén a Népszínház-Vigopera színpadán volt, *Bálint* Dezső kiutasította a színpadról. A szóváltás igen rövid volt:

— Távozzék, itt önnek nincs semmi keresnivalója! — mondta kemény hangon az igazgató.

Majd amikor a felszólításnak nem volt foganatja, két színpadi munkást rendelt *Bárd* mellé szolgálattételre.

— Sok pénzébe fog ez még kerülni magának — szölt vissza az ajtóból a színházi ügynök.

Amikor a *Bárd*-féle pletyka fülébe jutott *Bálint* Dezsőnek, rágalmaszásért főjelentést adott be a bírósághoz. *Farkas* dr. járásbíró mára tűzte ki az ügy tárgyalását, amelyet azonban nem lehetett megtartani, mivel *Bárd* Mór, a vádlott nem jelent meg. *Bálint* Dezső képviselőjének kéreimére új tárgyalás kitűzését és a vádlott elővezetését rendelték el.

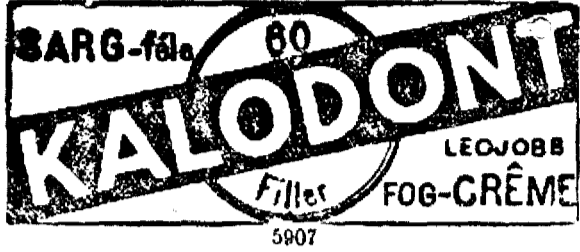
§ Vége a potya ujságolvasásnak. A Kuria érdekes és a közönséget is érdekő ítéletet hozott, amelyben kimondja, hogy mindenki, aki hazamosabb ideig elfogadja a neki kézbesített lapot, annak árát még akkor is meg kell fizetnie, ha a lapot nem rendelte meg. Mindenestre nagyon helyes a Kuria ítélete, mert bizony sok visszaélés történt ezen a téren. Sokan megtették például, hogy megrendelték a lapot egy hónapra, azután elfogadták azt egy évig is s amidőn fizetésre került a sor, megtagadták azazal, hogy csak egy hónapra rendelték meg. A Kuria ítélete most megszünteti az ilyen címen gyakorolt ingyenes ujságolvasást.

§ Megrágalmazott rendőrkapitány. *Budapest*ről írják: Még az 1905-ik év decemberében *Páncél* Sándor dr. egy ügyféle kíséretében megjelent *Sándor* László budapesti rendőrkapitány előtt, hogy panaszt tegyen *Ordódy* Antal ellen, aki ügyfelének egy 902 koronás ösztöndíjat 780 korona ellenében átengedett és dacára annak, hogy az átengedési összeget felvette, az ösztöndíjat az esedékesség napján szintén felvette és azt saját céljaira fordította. *Ordódy* Antal kihallgatása alkalmával elpanaszolta, hogy ő a 780 korona helyett alig kapott kézhez egy pár száz koronát és hogy az uzsorások áldozata lett. Miután *Sándor* László is egygyanulának a terhelt és a panaszos ügyvéd előtt kifejezést is adott, *Ordódy* e kijelentésen felbuzdulv feljelentést tett *Bereczky* Iván és *Páncél* Sándor dr. ellen uzsora vétség címén. *Páncél* Sándor dr. *Sándor* László viselkedését a nyomozati eljárás alatt jogtalanul tartotta és írásbeli feljelentést adott be *Sándor* rendőrkapitány ellen akkori főnökéhez, *Rudnay* Béla főkapitányhoz. A főkapitány nem látott *Sándor* László ténykedésében sem hivatali mulasztást, sem jogkörének túllépését és a feljelentést mint alaptalant elutasította, egyszersmint felhatalmazta a kir. ügyészséget *Páncél* Sándor dr. ellen a rágalmaszás per megindítására.

Ma tárgyalta az ügyet a budapesti kir. törvényszék és *Páncél* Sándort 60 korona fő és 10 korona mellékbüntetésre ítélte. A vádlott felbevezett.

Olcsó árak, nagy megtakarítás!!

Angol öltöny és felöltő szövet újdonságok megérkeztek a kizárólagos posztó gyári raktárba
Leichner és Fleischer Arad, Szabadság-tér 17.
 Angol női costum kelmék nagy választékban

Időjárás.

Az országos meteorológiai intézet jelentése.
 1908. április 16-án.

Enyhe.
 Nyugaton, délen sok helyütt csapadék.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Budapesti áru- és értéktöze.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, április 15

Amerika $\frac{3}{4}$ -el olcsóbb. 5 fillérrel magasabb árak.
 Az árak 50 kilónként számítva:

	Déli zárlat	5 órai zárlat
Buza áprilisra	10.63—10.64	10.62—10.63
Buza májusra	10.69—10.69	10.67—11.68
Buza októberre	9.26—9.27	9.26—9.27
Zab áprilisra	7.08—7.09	7.07—7.08
Rozs áprilisra	9.40—9.41	9.35—9.36
Rozs októberre	7.98—7.99	7.99—8.00
Tengeri májusra	6.30—6.31	6.35—6.37

Zárul 5 órakor:

Osztrák hitelrészvény 633 75
 Magyar hitelrészvény 743 55

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Április 15. —

Magyar elsőrendű: Oreg nehéz páronként 400 kilogrammon felül sulyban — fillérig; közép páronként 300—400 kilogrammig terjedő sulyban — fillérig; fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felül sulyban 126—128 fillérig; fiatal közép páronként 251—320 kilogrammig terjedő sulyban 130—132 fillérig; könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő sulyban 130—132 fillérig.
 Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogrammon felül sulyban — fillérig; közép páronként 240—260 kilogrammig terjedő sulyban — fillérig; könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban — fillérig.
 Sertésétszám: Április hó 12. napján volt készlet 30,177 darab, április 13. napján felhajtott — darab, április 13. napján elszállított 207 darab, április 14. napjára maradt készletben 29,970 darab.
 A hizott sertés úti irányzata: Változatlan.

IDEGENEK ARADON.

— Április 15. —

Fehérkereszt-szálloda. Hajnal Ilonka színésznő Szabadka. — Kardos Ernő fakereskedő Budapest. — Szecsódy Miklós m. e. hallgató Budapest. — Nádai Béla színész Budapest. — Oltay Károly m. e. adjutáns Budapest. — May Samu utazó Budapest. — Jomló Gábor fakereskedő Szeged — Odry Arpád színész Budapest. — Penyó Lajos utazó Besztercebánya. — Breunos Elek kereskedő és fia Győr. — Kecander József ügyvéd Nagyvárad. — Zoltán Gusztáv utazó Budapest. — Kessak József fényképész Temesvár. — Bondy Ernő börgyáros Lippa. — Székely László tanár Budapest. — Kálmán Ede utazó Budapest. — Salgó Oszkár utazó Bécs. —

Sommer Ignác utazó Bécs. — Preusz Jenő utazó Triest. — özv. dr. Gelagené és leánya Világos. — Dienzl Oszkár zongoraművész Budapest — Bettenstein Gyula mérnök Budapest. — Wessel Miksa utazó Budapest. — Krausz Armin utazó Budapest. — Griffel Lajos lelkész Kunágota.

Központi szálloda Manheim Salamon kereskedő Nagylak. — Babcs Béla főmérnök Csongrád. Kertész Armin utazó Budapest. — Deutsch Ernő olajgyáros Szentmiklós. — Rarab Adolf pénztárnok Temesvár. — Franka Henrik fakereskedő Szeged. — Rosenfeld Arnold kereskedő Karánsebes. — Jancu János bányászlelőnök és neje Bucsumpoen. — Abrahám István könyvelő Brád. — Neumann Sámuel vendéglős Piski. — Egressi Arthur fakereskedő Budapest.

Vass szálloda Sehelyi Imre utazó Budapest. — Schwarz Lajos utazó Budapest. — Hercz Andor mérnök Budapest. — Schlesinger Jakob utazó Brád. — Arady Márton főnök Ujszentanna. — Engländer Dezső utazó Budapest. — Schnsider Mátyás építőmester Gyula.

Pannónia szálloda. Oczay Gyula adótitisz Ecsér. — Luttwák Jenő utazó Ecsér. — Novák Aurél dr. ügyvéd Pécska. — Harczos Ignác utazó Budapest. — Vumlesen János tisztviselő Borosjenő. — Straicher Sándor kereskedő Budapest. — Winkler Pál utazó Budapest. — Hladik Mária utazónő Ecsér. — Preistig Jozefa zenész Ecsér.

Husvét első napján

este fél 9 órakor lesz megtartva a Nyomdász Szakegyletnek a „Gutenberg” dalárda közreműködésével a városi téri összes termeiben rendezendő táncmulatsága.

Nemzeti Színház.

Csütörtök, 1908. évi április hó 16-án:

B) bérlet B) bérlet.

A parasztlebcelet.

Opera. Irta és zenéjét szerzte: Mascagni.

SZEMÉLYEK:

Santuzza Wlassák V. Alfio Ladiszlay J.
 Turridu Ferrari A. Lola, neje Zalay Magit
 Lucia, anyja Benkőné P. Kocsisok, nép.

Ezt megelőzi:

Karácsonyi vers.

Vígjáték 1 felvonásban. Irta: Heitai Jenő.

SZEMÉLYEK:

A költő Delly Lajos. Számlás Ujj Kálmán.
 A felesége H. Novák I. Szolga Fejér Aladár
 Pistuka Benkő Gizike Szakácsné Lászy Etel.

Kezdete este 7 és fél órakor.

Uj képek. Szenzációs érdekességek.
 Egy hadihajó vízrebocsátása.

Uránia színház.

(Báró Simonyi-utca 1. szám, Szabadságtér mellett.)

Műsor 1908. április hó 16-án, csütörtökön:

1. Elvesztett inggomb. Kacagtató. — 2. Kis japán leány. Dráma. — 3. A csodadoktor. Kacagtató. — 4. A bátorság haszna. Dráma. — 5. Kiváncsi gyakornok. Kacagtató. — 6. Nagy akadályverseny Upstonban. Sportkép. — 7. Csillagász sors. Színes kép. — 8. Róma hadihajó vízrebocsátása az olasz király jelenlétében. Látványosság.
- Minden előadás alatt katonazene játszik. — Cukrászda.
 Előadások hétköznapokon délután 5 órától kezdve este 10 óráig.

MILITÄR.

Ajánlok.

a Husvéti ünnepekre
 kitünő minőségű

Brassói és Prágai husvéti sonkákat,
 friss érkezésű dunai orsovai halakat.
 Nagy választék friss sajtok,
 csemegék, borok, pezsgők és
 fűszer-árúkból.

Elsőrendű üzlet, legjobb, legfrissebb áruk
 mindenkor legolcsóbb árakban.

Dürr Gusztáv,

csemegé, fűszer, pezsgő, bor és ásványviz-
 kereskedése

Arad

a vároházzal szemben. Telefon 116. sz

Sápkör

Vérszegénység

a leghatásosabban lektizhető a

Guberforrás

vizével használt kúra által, mely könnyen emészthető természetes ársón, vasas víz. Orvosiilag legjobban ajánlva.

Kapható az összes gyógyszertárakban, drogériákban és ásványviz-kereskedésekben. Bróttáruk ingyen.

5895

Telefon 3-33. Telefon 3-33.

Eddig felülmulhatatlan, legjobb és legújabb szerkezetű, saját gyártmányu, 50%-os jégmegtakarítással

jégszekrények

dus választékban raktáron

Kohn József

Arad,

Andrássy-tér 13. szám.

Minorita palota.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Sirolin

Ez az a gyógyszer és a leghatásosabb, meggyógyítja a tüdőbetegségeket, a köhögést, a légzőszervi betegségeket, a tüdőgyulladást, a légzőszervi betegségeket.

Tüdőbetegségek, köhögés, skrofulozis, influenza

ellen azonnal hatásos és orvos által megengedett.

Mintegy 5000000 embernek is károsnak, károsnak minősítik „Roche” eredeti csomagolását.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc)

„Roche”

Legnagyobb orvosi hatásvényű gyógyszer a világban.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Kiadó

május 1-re Ferdinánd-u. 8 szám alatt a kaputól jobbra levő földszintes lakásban az előszobából külön nyíló egy udvari és egy 2 ablakos utcai szoba, butorral, vagy anélkül (lehetőleg hölgynek). Tudakozódhatni az ott lakó urnónél. Bővebbet a hirdetőnél kinek címe megtudható az „Aradi Közlöny” irodájában. 1671

Egy jó forgalmu

szatócsüzlet és vendéglő házzal együtt szabad kézből eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban. 1422

Egy fűszer üzlet berendezés

olcsón eladó. Czim a kiadóhivatalban. 1627

Cséplőgép eladó.

Első magyar gazdasági gépgyári gyártmányu 4 és fél lóerős hat nyomással jár, teljesen jó karban helyszüke miatt olcsón eladó. Bővebbet Tóth Bélánál Arad, Varjassy József-utca 11. 1659

Hálószoba, diván,

konyhaberendezés és egy karikahajós gép eladó. Aulich Lajos-utca 2. sz. I. emelet, ajtó 6. 1629

Ökleveles zongora tanítónő

elvéllal órákat házban és házon kívül. Gártner Márkusné, Damjanics-utca 1. 1044

Javaszi Blouse Album

igen változatos eredeti francia blouse mintákkal. Ára 1 kor. 50 fill. Aradon kizárólag **Ignusz I. és Fia** könyvkereskedésében kapható. 201

Csutora- és Illés-utca

27. számú sarokházban egy kovács műhely május 1-től kiadó. Bővebbet Aradi és Csanádi Egyesült Vasutak palotájában a házmesternél.

Jég,

kristály tiszta. Kapható havi bérletben naponta házhoz szállítva. Petőfi utca 7/a Telefon 199. szám. 1031

Világosan

A motor állomáshoz közel 1400 □-öl amerikai oltott szőlő új kolnával ellátva előnyös áron eladó. Tudakozódhatni Leszich Gábor ékszerésznél Békés-Csabán. 1558

Megérkeztek a tavaszi divat újdonságok!

Brunner Béla

uri divat és különlegességek üzlete

Arad, Szabadság-tér 20.

(Förrey-utca sark, gróf Nádasdy-palota)

Ajánlja dusan felszerelt áruraktárát, hol a legszebb és legdivatosabb kalapok, **ingek**, gallérok, kiegészítők, nyakkendők, keztük, zsebkendők, harisnyák, sétabotok és esőernyők, stb. kaphatók.

Nagy választék férfi, sport sapkákban és gyermek sapkákban.

Divatújdonság francia és olasz **Illatszert különlegességekben.**

Kamerl J. pécsi keztügyár főraktára.

Olcsó árak. Pontos kiszolgálás. Vidéki megrendelések azonnal eszközöltnék

Hartmann János

Áradon, Kazinczi-utca 11. sz. alatt.

Tekeasztal, dákók, golyók és különlegességi kávéház berendezési cikkek készítése

műhelye.

Szakképzettségemet a párisi legelső és legnagyobb gyárban szereztem. Teke-asztalok behuzását a legújabb saját szisztém szerint behuzok ragasztás nélkül, a melyeken a golyók ugrása elő nem fordulhat. Meghívásra bárhova a vidékre is elmegyek, saját szöveteimmel.

Műhelyből kikerült árukért, különösen a dákók egyenességéért egy teljes évig jótállok.

Ismét eladóknak nagy árengedmény.

Használt golyókat veszek és cserélek. Gyors és pontos kiszolgálásért kezeskedem.

Saját francia gyártmány szerint készült dákók óriási választékban 2 k.-tól 100 kor.-ig. Régi ócska tekeasztalokat újjáalakítok s becserelek.

Nagy raktár kész billiárdokban! Olcsón kapható legújabb fordítható **Elipsis Billiárd.** 741

1352—1907. szhoz.

Kovaszincz elöljáróság.

Pályázati hirdetmény.

Alulírott község elöljárósága ezennel közhírré teszi, hogy Kovaszincz községben egy hordó hitelesítői hivatal engedélyezett, mely állás betöltésére egy szabályszerű képesítéssel bíró egyén kerestetik.

Pályázati kérvényüket pályázni óhajtók folyó hó 25-éig ezen község elöljáróságához annál is inkább adják be, mert később érkezők tekintetbe vétetni nem fognak.

Bővebb felvilágosítást alulírott elöljáróság a hivatalos órák alatt ad.

Kovaszincz, 1908. április 12.

Buftea Miklós,

Jegyző.

1685

Ardelean Mihály,

bíró.

— Jutányos árak! —

Figyelemreméltó!

Pipere áruk, Háztartási cikkek, Kötészek, Gazdasági cikkek és Gummi áruknak legjobb bevásárlási forrása az ujonan megnyílt

= DROGERIA =

ARAD, Weitzer János-utca 2. sz.

Minorita-palota.

1381

Levél- és sürgönyezim: **Vöröskereszt Drogeria Arad.**

Aki jó és izletes halat

rendes időben nagypéntekre óhajt, kérem azt nálam előre megrendelni, hogy kellő időben és kivánsága szerint legyen kiszolgálva.

Egyben ajánlom a n. é. közönségnek raktáromon levő, nagy mennyiségű nemes faj narancs, citromot az ünnepekre, olcsó ár mellett.

Tisztelettel 683

Breger J. Szabadságtér 4.

A 13 vértanu szoborral szemben.

Városi és megyei telefon 615.

Üzletünk a zsidó ünnepek alatt is nyitva lesz egész Vasárnap reggel 10 óráig.

SZEMERE GYÖRGY:

A FORRAY-CALÁD

regény, ára 4 korona.

Kapható a BUDAPESTI HIRLAP könyvkiadóhivatalában a pénz előleges beküldése vagy utánvét mellett, vagy pedig minden könyvkereskedésben.

!! Megérkeztek a tavaszi újdonságok !!

Zimmermann Ignác

norinbergi, diszmű és férfi divatáru-üzlet — Arad, Szabadság-tér 21. (Lengyel-ház.)

Ajánlja a nagyérdemű közönség figyelmébe dusan felszerelt raktárát, mint elismert elsőrendű és legolcsóbb beszerzési forrást, ahol pontos és lelkiismeretes kiszolgálás mellett a legelőnyösebb árban szerezhetők be: férfi kalapok, keztük, nyakkendők, ingek, harisnyák, egyszóval mindennemű uri divatcikkek, valamint gyermeksapkák és kalapok. Gyermek-kocsik, gramfonok, lemezek, husvéti tojások, öntözők, illatszerek nagy választékban. Eső és napernyők nagy raktáron. Séta botok. Utazási cikkek. Valódi Lignum-Sanctum tekegolyók és bábuk.

Valódi amerikai önműködő ablakredőnyök nagy választékban.

FISCHER CIPŐK

nagy áruháza

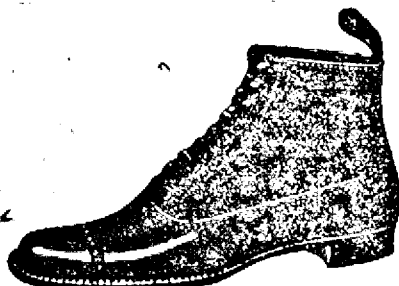
Kizárólagosan elsőrendű helybeli kézimunka!

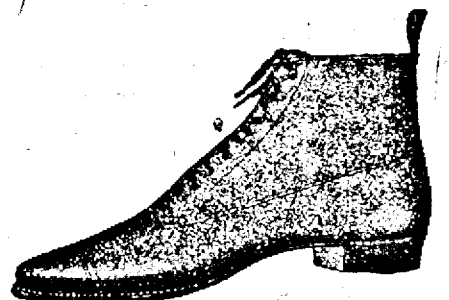
Elsőrendű kézimunka. Férfi strappa cipő boxbőrből. Ára forint 5.75.

Elsőrendű kézimunka. Uri cipő finom box bőrből, elegáns forma. Ára forint 7.50.

Elsőrendű kézimunka. Uri cipő a legfinomabb chewro bőrből, gyönyörű szabás. Ára forint 7.75.

Elsőrendű kézimunka. Férfi cipő finom chewro bőrből. Ára forint 6.50.

Elsőrendű kézimunka. Férfi cuggos cipő, finom box bőrből, kényes lábaknak. Ára forint 5.50.

Elsőrendű kézimunka. Uri cipő valódi amerikai formában, a legfinomabb box bőrből. Ára forint 7.50.

Elsőrendű kézimunka. Uri cuggos cipő a legfinomabb párisi chewro bőrből. Ára forint 6.75.

Elsőrendű kézimunka. Uri cipő valódi párisi chewro bőrből, amerikai szabás, fűzős vagy gombos. Frt 8.25.

Elsőrendű kézimunka. Női fűzős cipő box bőrből, kitűnő minőségű. Ára forint 5.50.

Elsőrendű kézimunka. Női fűzős cipő, legfinomabb chewro bőrből, rendkívül elegáns. Ára forint 6.25.

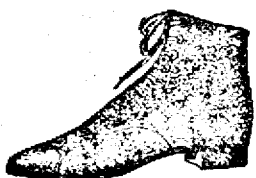
Elsőrendű kézimunka. Női fűzős cipő barna chewro bőrből, elegáns forma. Ára forint 5.90.

Elsőrendű kézimunka. Női gombos cipő legfinomabb chewro bőrből, gyönyörű forma. Ára forint 6.50.

Elsőrendű kézimunka. Női cipő finom box bőrből, kitűnő minőségű. Ára forint 5.90.

Elsőrendű kézimunka. Gyermekcipő erős felső bőr és erős talp. Ára forint 2.50, 3.—.

Elsőrendű kézi munka. Női cipő kivágott finom valódi chewro bőrből. Ára forint 4.75.

Elsőrendű kézimunka. Női chewro félcipő, elegáns szabás. Ára forint 4.90.

Elsőrendű kézimunka. Női félcipő, finom barna chewro bőrből. Ára forint 5.—.

Finom erős félcipő. Ára forint 3.25, 3.75.